

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 226.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nerostite nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nechf.,
S. Angenfeld & Emorio Les-
nar, Heinrich Schalek, A. Or-
peltz Nachf., Anon Orpeltz.
In Budapesta la A. T. Golber-
ger, Zsoltstein Benat, Iuliu Le-
pold (VII. Arszébet-körut).
Pentru inserțiunile: o serie
de 10 pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — EXCLAME pe pagina
6 a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminică 3.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în sederea
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 tranzi, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
cile poștale din țară și din
străinătate și la d-ții colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 80. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 11. — Anul LXXII.

Brașov, Vineri 16 (29) Ianuarie

1909.

Ce va fi la primăvară?

Dispozițiunile militare ce se iau la graniță, deși deocemdată în măsură mai restrânsă de către monarhia noastră, în fața pregătirilor de război sârbo-muntenegrene, precum și în fața știrilor mai nouă despre mobilizarea unei părți a armatei bulgare, face ca toată lumea să se întrebe: „Fi-va războiul la primăvară ori nu?” Este o întrebare, care în vremile de azi nu poate lăsa nepăsător pe nimeni, căci de când cu serviciu militar obligator, sunt puține familii, cari să nu fie interesate direct sau indirect de-a ști, dacă rudenii sau amici ai lor, nu vor fi mâne-poimâne siliți și ei să pornească la oaste. Câte mame nu tremură gândinduse la fiii lor, cari aparțin armatei.

Pe lângă asta mai este încă un alt moment, care dă naștere la mari îngrijiri. Abia isbucnise astă toamnă criza în Balcani, după anexarea Bosniei și declararea independenței Bulgariei, și s'a și resimțit efectul ei la burse, iar după boicotarea mărfurilor austro-ungare de Turci, casele comerciale din monarhia noastră au suferit enorme pierderi ce se urcă la multe milioane. În Viena domnea mare îngrijire și pare că le-a căzut o piatră de pe piept comercianților și industriașilor din Austria și Ungaria, când au înțeles că după multe încercări zadarnice cabinetul din Viena e pe cale de-a să înțelege cu Turcia în mod pacinic printr'o invoială.

Aceasta invoială recerea o jertfă de 54 milioane coroane din partea monarhiei noastre. Nu e prea mare suma zicea lumea, dacă socotim că boicotul din Turcia de astă toamnă până acuma ne-a adus aproape tot atâta pagubă.

Când se așteptau însă cu toții să se încheie aceasta invoială, iată că se iviră nouă piedeci. Turcii trăgănesc lucrul, iar boicotului nu numai că nu-i pun capăt, ci îi dau nouă nutrimânt, așa că încep de să piară speranța, că în privința aceasta se va face vre-o

indreptare. Cum va rămânea atunci cu înțelegerea dintre Viena și Constantinopol? De altă parte Sârbii și Muntenegrenii nu încetează cu inarmările și par' că voesc să se arunce de-aruptul capului în război. La toate le pune vârf mobilizarea din Bulgaria în urma căreia foarte ușor s'ar putea naște un conflict între Bulgari și Turci.

Cei ce se bucuraseră de întorsătura pacinică în urma negocierilor monarhiei noastre cu Turcia, încep acum să arunce privirile lor iar cu temere jur împrejur. Ei văd puține semne de pace. Văd pe deplimți asigurând că sunt și vor să rămână prietini păcii, dar văd totodată statele mari și mici făcând pregătiri militare de război cu un zel care ar fi vrednic să se întrebuințeze în alt chip și nu pentru sărăcirea, ci pentru bunăstarea popoarelor.

Fără indoială că pericolul isbucnirii unui război în timpul cel mai apropiat există. Dovadă pentru aceasta este și faptul că cei dela Viena întetesc rezolvirea cestiunilor pendente din partea Ungariei, ca să se poată cât mai curând ajunge la urcarea contingentului armatei, de care în fața încurcăturilor din afară se simte mare lipsă în cercurile conducătoare ale armatei.

Dela întrebarea fi-va războiul la primăvară ori nu, atârnă deci foarte mult. De va fi războiul, ceea ce încă nu este eschis. să vor petrece și înăuntru monarhiei multe altfel decât s'ar petrece între împrejurări mai liniștite.

Așa stau lucrurile în momentul de față. Nesiguranță în afară și nesiguranță înăuntru. Marele puteri Rusia și Anglia cari au ațâțat până acuma focul războinic în Serbia și Muntenegru, fac cunoscut prin graiul miniștrilor și diplomaților lor că doresc și ele aplanarea conflictelor pe calea înțelegerii, ceea ce ar însemna că dorese pacea. Cine le crede însă când își schimbă purtarea și părerile de pe o zi pe alta?

Despre conferența europeană se vorbește din ce în ce mai puțin. Aceasta conferență ar putea să salveze interesul păcii și să facă rânduială în multe privințe. Ce mai poate omul spera însă și dela o astfel de conferență, când tendințele și niziunțele puterilor sunt așa de divergente pe cât au fost și sunt nesincere unele față cu altele?

La fondul jubilar al „Gazetei“

au mai contribuit:

Frilog, (Rozsappallag) 23 Ianuarie. Trimit 4 (patru) coroane pentru fondul jubilar al „Gazetei“ cu dorința fierbinte ca să se poată lupta cu succes și de acum înainte pentru drept și dreptate și să-și vadă realizat idealul pentru care se luptă cu abnegațiune.

Alexandru Băban,
preot.

dela d-l Titu Pop medicul spitalei Becheș-Dolj (România) 1 (una) coroană 48 bani.

Revista politică.

Situația interioară politică a țării e tot atât de încurcată ca și mai înainte. Osul cu carne, în jurul căruia se sfărâmă și tipă astăzi șovinistii maghiari este cestiunea băncii independente ungare, pe care o vreau cu orice preț să o vadă realizată. Nici audiența de alaltăeri a președintelui dieței, Justh, despre care se spune, că este cel mai vajuic aderent al băncii independente ungare, n'a adus vre-o schimbare deosebită în situație. Se spune că Justh a adus la cunoștința Maj. Sale părerile ce domnesc în sânul partidului independist în cestiunea băncii, iar Maj. Sa a luat la cunoștință cele auzite și și-a rezervat dreptul de-a se mai gândi și consulta cu membrii guvernului ungar și austriac și a-și spune deabia după aceea părerea. Prin urmare va mai trece

timp, până se va face un pas hotărâtor în cestiunea băncii.

După știri mai nouă se spune, că în urma audienței lui Justh și a celor raportate de Justh miniștrilor Wekerle, Andrassy și Kossuth, contrastele în cestiunea băncii ar fi perdat din a-cuțișul lor, și că ar fi speranțe de-a eși din încurcătură actuală.

In dieta din Budapesta se continuă discuția asupra proiectelor reformei dării. Din discursurile rostite până acum e de relevat vorbirea fostului ministru de justiție Polonyi, care a luat în apărare interesele industriașilor și ale comercianților. Dep. Bozoky a propus ca camera să întreprună desbaterea proiectelor dela ordinea zilei și să se ocupe cu cestiunea înființării băncii naționale-autonome. Propunerea nu s'a primit.

In ședința de Luni a luat cuvântul d-l deputat Dr. Aurel Vlad. Cu o logică puternică și cu argumente nerăsturnabile a dovedit proiectul de dare servește interese de clase. Se ocupă în discursurile teinetic cu toate formele de dare și arată cum acele sunt numai în defavorul clasei de mijloc și a claselor de jos. Pretinde întocmirea nouă a catastrului, care ar trebui mai des revindecat ca și în străinătate. De încheiere declară că nu primește proiectul.

Duminică s'a ținut în București congresul partidului național liberal, la care au participat delegații tuturor cluburilor liberale din România. Acest congres s'a întrunit pentru a alege un nou șef al partidului în locul d-lui D. Sturdza, care, precum știm, s'a retras din viața politică din cauza sănătății sale sdrancinate. După rostirea mai multor cuvântări, congresul a ales unanim de șef al partidului pe d-l Ionel C. Brătianu, actualul prim-ministru al României. La alt loc a foii noastre publicăm discursul d-lui Brătianu, rostit în acest congres.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Mircea-Vodă-Ciobanul.

Apoi, măi taică, veniseră odată peste țara asta neamuri streine și vrăjmașe, puzdrie, cari mai de carii mai apucătoare și bietii Români ai noștri ce să facă? Ori se făceau bătăenari în alte sate, pe unde nu era prăpădul, ori apucau cătră munți, ori, ai mai tineri, se strungeau ciopor împrejurul lui Vodă și se luptau cu păgânii. Era răsmiră în țară de nu mai era păreche. Apuca fiecare încotro putea, ori, la încolțea, da cu ce răgăduia.

Acu, prin părțile astea, trăia pe vremea aceea o mătușă, căreia îi ziceau oamenii mătușa Năneasca. Bătrâna asta fusese și ea măritată, a usese și un cârd de copii, dar moar ea le închise ochii: întâiu copilului, pe urmă copiii lor, rând pe rând... și pe toți îi înghițise pământul care nu se mai satură.

Biata mătușă, rămasă singură cuc, a trăit așa vreme lungă să-i ajunge până'n iustiu răsăritul. Când îi vine svonul de piește ce e în țară, mătușă nu se îndură să-i părăsască strănsura, ca să ia ochi de afară și să se ducă în lume cum se duseseră alții. Nu-i vorbă, se mai cumetă

și în locurile de pe atunci, cu păduri mari ale noastre, nu ca acum, și-și mai puse și nădejdea în Dumnezeu, că el e mare și puternic. La urma urmei, ce-aveau să facă dușmanii cu viața ei?

Și, norocul mătușei, n'a ajuns'o focul. Da, într'o bună dimineață, se pomenește Năneasca cu un dănac de copil frumos, frumos nevoie mare și desghetat, că-i bate în ușa.

— De unde ești, maică? — îl întrebă bătrâna, când îl vede.

— Din lumea mare, bătrânico! Ute, m'am rătăcit și cu știu încotro să mai apuc. Păcatele mele! Mi-i tare grează de păgânii că m'or omori și că tot ei or fi curmat și zilele lui bietu tăicuțu.

— Ia nu-ți mai fi frică, copile, că via ei încoar. Da unde zici că e tăicuțu tău?

— Nici eu nu știu. M'a luat cu el la bătlie și în vîpă luptei, când tata alerga ba încoar, ba încolo să îndemne pe ostași, eu m'am răzlețit de ei și de frica capcanilor, am luat-o încoar.

— Păi, cine e și cum îl cheamă pe tatăl dumitale? — îi zise Năneasca, mirată de cele ce i-se povestea.

— Ștefan-Vodă.

La mulți domni, în cântece, povești și legende, tot Ștefan-Vodă le zice pe-aici.

Incepe baba să și facă cruce: »Doamne, Doamne! Mari sunt puterile tale! Copilul, cum văz eu, e de viță, nu glumă! Pe semne, auzise și ea de Ștefan-Vodă; da încotro i-o fi hotarul nu știa și nici nu s'ar fi încercat să-l caute. ea, o mătușă pe vremurile alea de grijă și de nevoi.

Mai stă ce mai stă pe gânduri Năneasca, pe urmă:

— Cum te cheamă, copile?

— Mircea.

— Păi, dacă-i așa, Mircea, rămâi, maică, la mine și dacă te-o găsi Vodă, bine, dacă nu, tot n'am eu copii; te-oiu lua copil de suflet.

Și a rămas. Năneasca îi da mîncărică și haine de premeneală, iar Mircea — cuminte nevoie mare — lua caprele și oile mătușei, le ducea la pădure, își făcea pat într'un copac, între ramuri și frunze și cânta mări din fluer și din cavale, cânta așa de frumos de mândru și drăgostos de parcă steteau apele și frunzele de pe deal și de pe vale în cântecul lui... Iar caprele și oile, știți cum le păza? Trimetea un țap și un berbec de le întorcea și le strângea cătră țară; iar printre capre și oi avea țapi și berbeci cu grade, cum sunt azi, mai taică, căprarii, sergenții, ofițerii și ghinerarii.

Și creștea copilul, neicuțule, creștea

tot mai mare și mai frumos și mai cuminte. Uitase de Vodă și de maică-sa, uitase de palatul în care crescuse, uitase de toate și-și pusese nădejdea în Dumnezeu și în mătușa care-i luase de suflet. Vodă, pe semne îl socotia mort de mult, că nimeni n'a cercetat de rostul copilului în atât mar de vreme. Iar Năneasca nu mai putea de bucurie că-i dedese sfântulețul așa odor.

Trece așa vreme multă... Hei, târziu, uite peste mai multe sate incoa devale, spre Argeș, se întâmplă că închide ochii pentru totdeauna un om bogat. Da ce bogat? Avea omul moși întinse, bani și vite și de toate. Înainte de moarte, chemase lângă pat pe cei trei feciori ce-i avea și le zisese:

— Fiațiii taichii, vedeți că eu am de toate, dar, ca să nu vă certați, știți ce vă las de moștenire?

— Ce ne lași, tată? — întrebă în grabă feciorii.

— Uite am trei lăzi; să luați fiecare câte una. Da să nu le deschideți până n'oi închide ochii. Ați auzit?

— Am auzit.

— Să știți dar că asta este adiala mea.

Feciorii rămân cam amăriți, dar își dau cu socoteala că, poate gândul taică.

Ziarele din Viena aduc știrea că Serbia își dă mari silințe în Constantinopol, ca să se zădărnicească înțelegerea dintre Austro-Ungaria și Turcia. Se face presiune din partea sârbească asupra deputaților din Macedonia ca să stăruie în parlament să nu primească acordul dintre Poartă și cabinetul din Viena, prin care cea din urmă se declară gata a recunoaște anexiunea Bosniei în schimbul unei despăgubiri de 54 milioane cor. și a altor câtorva condițiuni.

De câteva zile se vorbește că Turcia întârzie de a subscrie protocolul asupra înțelegerii amintite mai sus și că boicotul mărfurilor austro-ungare în Turcia în loc să înceteze să înăsprește pe zi ce merge, cari toate la oaltă pot să împiedece în cele din urmă împăciuirea între cele două state.

Ziarul bulgar guvernamental „Preporetz“ vorbind despre mobilizarea parțială a armatei bulgare scrie între altele: „Noi Bulgaril nu vom războiul, dar dacă vom fi siliți să-l purtăm, îl vom saluta gata fiind la luptă. Intreg poporul bulgar se pregătește să alerge la graniță la prima răsulare a buciului. De aceea puterile europene dacă voesc pacea, trebuie iute și de grabă să întrevie la Constantinopol, unde deodată au voit să turbure pacea. În decursul negocierilor cu guvernul turcesc în Constantinopol, Bulgarii au dovedit că doresc pacea și au fost foarte îngăduitori. Nu văd puterile că raporturile de astăzi dintre Turcia și Bulgaria nu mai pot dăinui? Nu înțeleg ele încă nici odată pacea n'a fost mai amenințată în Balcani ca acum?“

La vestea despre măsurile militare bulgare, cercurile diplomatice din Constantinopol au fost la început neliniștite. Ele s'au mai liniștit numai după ce li-s'a comunicat că ministrul de război turcesc n'are de gând să ia deocamdată nici o contra-măsură față cu mobilizarea unei diviziuni bulgare.

Presă italiană continuă, să discute cu aprindere cestiunea înființării Universității italiene la Viena, declarându-se cu totul nemulțumită de această soluție, deoarece italienii din Austria cer Universitatea la Triest; chiar și ziarele italiene social-democrate, cari totdeauna se arătau prietinoase față de Austria, deoarece sunt adeversare ale înarmărilor, au acum articole contra Austriei și susțin că numai faptului, că în Austria puterea clericalilor crește mereu, se datorește această soluție rea a cestiunii și zice că în Italia toată lumea

trebuie să se unească pentru a obține o soluție satisfăcătoare.

„Messagero“ publicând un interesant articol de Ruinaldi, spune că înființarea Universității la Viena va produce o reacțiune în situația politică internațională. Ruinaldo arată ce concesii a făcut Austria în favoarea germanilor și slavilor și afirmă că în aceste împrejurări italienii nu vor putea obține dreptate dela Austria.

Italianii n'ar pregea de a lua la nevoie chiar o poziție dușmănoasă triplei alianțe. A fost — zice — o coincidență interesantă, că la Messina Rușii ne-au dat întâiul ajutor și că prima manifestare de simpatie ne-a venit din partea Franței! Cine știe dacă nenorocirea noastră nu ne va aduce foloase!

Zilele trecute lumea a fost alarmată de mobilizarea unei părți a armatei bulgare. Știrea aceasta a produs indeosebi în Turcia o mare neliniște, nu mai puțin însă și în statele, cari sunt interesate și angajate în cestiunea balcanică.

În urma discursului rostit în ședința de Marți a Soborului de către ministrul de război bulgar spiritele s'au mai liniștit. Ministrul de război Paprikow a declarat adecă, că nu e vorba de o mobilizare, ci au fost chemați sub arme numai rezerviștii aparținători diviziei a opta, spre a face exerciții. Guvernul bulgar a fost silit să ia această măsură nu dintr'un spirit agresiv, fiindcă Bulgaria n'are nitențiunea să turbure pacea, ci măsura aceasta a fost impusă guvernului spre a înlătura eventualitatea unei ciocniri turco-bulgare.

Presă turcă și opinia publică este firește iritată de mobilizarea parțială din Bulgaria, însă domnește o deplină moderațiune. Cercurile dirigente politice și militare sunt cu totul liniștite și socotesc că un conflict nu este de temut, dacă Bulgaria evită vre-o mare provocare. Marele vizir fiind întrebat de către mai mulți ambasadori asupra știrilor militare din Bulgaria, a declarat că acestea sunt fara importanță. Ministrul de război turc nu va lua pentru moment nici o măsură în contra mobilizării bulgare.

Pregătirile de război ale Sârbilor nu mai încetează. Dela Belgrad se anunță că iareși se cheamă sub steag o parte mare din rezerviștii și recruiții din Serbia. Ordru de înarmare e dat pe ziua de 3 Februarie c. Asemenea se vestește că în Serbia de război, generalul Sivoi, va prezenta Scupștinei un nou proiect de

lege cerând un nou credit de înarmare, de 3 milioane dinari. Acest credit va avea să servească pentru pregătiri de mobilizare. Până acum ministrul de război p cerut dela scupștină cu total 33,500,000 de dinari, pentru extraordinare înarmări. Se zice că deputații tuturor partidelor au declarat că sunt gata a vota noul credit. Câțiva oficeri superiori au fost acuzați, că la întrebunțarea creditelor ar fi comis abuzuri, de aceea s'a hotărât ca întrebunțarea creditelor să se facă sub controlul cel mai strict al scupștinei.

Cuvântul d-lui Ion I. Brătianu

ministru-președinte, ținut la congresul partidului național liberal din București, Duminecă în 11 Ianuarie st. v.

D-lor, sunt cuprins de o emoțiune adâncă. Sunt cuprins de o emoțiune adâncă pentru că am conștiință de răspunderea mare, la care mă chiamă încrederea d-voastră.

D-lor, dar îndrăzneala mea pentru a asuma această răspundere rezidă tocmai în simțămintele, pe cari le exprimați.

În momentul solemn în care mă aflu, este firesc ca primul meu gând să meargă către aceia, cari m'au precedat în greaua însărcinare, pe care mi-o dați, către aceia în a căror viață caut o pildă pentru activitatea mea. (Aplauze îndelung prelungite). Regretele d-voastră vor înțelege ce sunt regretele mele, simțindu-ne lipsiți în asemenea vremuri de muncă, de experiență, de autoritatea șefului nostru iubit, a d-lui Sturdza (Aplauze călduroase). Din nenorocire puterile sale nu-i mai permit munca, pe care o cere o asemenea răspundere mare. Să facem cu toții urări, ca îndreptarea sănătății sale să ne poată cel puțin da și de aci înainte sfatul înțelepciunii și al patriotismului său. (Aplauze mult călduroase.)

D-lor, dacă ceva mă poate încuraja, cum am zis, în greaua sarcină pe care o primesc, este constatarea stării de sănătate morală a organismului nostru politic, a partidului național-liberal. (Aplauze mult prelungite).

Modul în care s'a făcut desemnarea mea ca conducător al acestui partid...

Voci: Șef, șef... (Mult puternice aplauze) ...este o manifestație de înaltă și frumoasă morală politică, ale cărei efecte sper că vor trece peste granițele partidului nostru. D-lor, o constat fără nici o atingere a modestiei, pentru că meritul ei revine întreg acelor fruntași ai partidului nostru cari acum, ca totdeauna, n'au avut în vedere decât interesele superioare ale partidului și ale țării, acelor barbe a'be pe cari le-ați auzit vorbind, (Aplauze călduroase) și cari prin numele lor, cari au participat la paginile cele mai frumoase ale trecutului nostru, ne arată vârsta lor, dar care prin căldura inimii lor au rămas tineri și au rămas la înălțimea sarcinii pe care o ducem cu toții. (Aplauze prelungite).

D-lor, ziceam, o constat fără nici o jicnire a modestiei, pentru că imi dau foarte bine seama, că dacă eu și nu altul

am fost desemnat pentru postul greu pe care mi-l dați, hotărârea era determinată de o necesitate de interes general, iar nu de vreo facultate specială a personalității mele: S'a voit cu acest prilej să se stabilească clar și concret, că partidul nostru înțelege să-și tragă puterile din izvoarele mari, cari și până astăzi le-au asigurat: din tradițiunile trecutului, din forțele prezentului, din încrederea în viitor. (Aplauze călduroase și mult prelungite.)

D-voastră toți ați văzut în numele meu o legătură nouă cu tradițiunile vechi și glorioase ale partidului, iar în vârsta mea ați văzut o legătură cu generațiunile mai tinere, chemate să conlucreze la progresul acestui partid, să-i asigure viitorul. (Aplauze furtunoase.)

Domnilor, să nu așteptați dela mine deslășurarea vre-unui program: Nu. Programul partidului nostru nu se schimbă cu oamenii, programul partidului nostru se schimbă cu necesitățile societății; pentru-că partidul nostru nu este un instrument artificial, creat pentru a servi individualitățile, el este un organism isvorât din nevoile mari ale statului și ale neamului, și opera sa dela aceste nevoi se inspiră. (Aplauze prelungite.)

D-lor, ținta noastră rămâne neschimbată; ținta partidului național-liberal încă dela întemeiere a fost dezvoltarea forțelor naționale de orice fel și pe orice țărâm. (Aplauze călduroase). Forțele morale, intelectuale, militare și economice, toate forțele naționale dezvoltate astfel încât să asigure întărirea statului și aspirațiunile legitime ale acestui neam (Aplauze); forțele naționale dezvoltate astfel încât să putem să zicem la fiecare moment că suntem conștiințioși de devisa trecutului nostru, formulată astfel de unul din conducătorii partidului național-liberal: »Prin mințile, prin inima și brațele noastre«. (Multe călduroase și prelungite aplauze).

Pentru atingerea acestui scop trebuie în interior, să continuăm a considera că opera noastră de căpetenie este o operă de dreptate și de solidarizare socială. (Aplauze prelungite).

Trebuie, ca nici un moment să nu uităm cuvintele pline de înțeles ale aceluia, care m'a precedat în conducerea partidului: »Domnia legilor!« (Aplauze prelungite).

În relațiunile noastre cu străinătatea trebuie să ne inspirăm de asemenea din tradițiunile sănătoase și rodnice ale partidului nostru, care a vrut să stabilească cu celelalte state acele relațiuni de stimă și simpatie, cari se fundează prin apărarea intereselor și drepturilor noastre și prin respectarea drepturilor celorlalți. (Aplauze călduroase).

În toată activitatea noastră, ca și în trecut, să nu uităm că fie în afară, fie în lăuntru, opera noastră este o operă de progres, de ordine și de pace; și că progresul pentru ca să fie sigur, trebuie să fie făcut cu aceea perseveranță proprie organizmelor sănătoase, iar nu cu svăcniri și cu frământări. (Aplauze mult prelungite).

Pentru asigurarea acestei opere să ne reamintim că ea nu se poate elabora decât numai prin colaborarea tuturor energiiilor conștiente, să ne amintim că în colaborarea celor mulți stă reala tărie a partidului; aceasta tărie, care permite ca acțiunea sa să nu dăinuiească cât viața omului, ci să dureze cât viața statului

său a fi fost să împartă și pământul între ei. Și tăcură, să nu turbure liniștea aceluia, care își lua rămas bun dela lumea asta păcătoasă. După ce-l duc la groapă, odată se reped:

— Să deschidem lăzile.

— Să le deschidem.

Cu cheie, fără cheie, le sparg, că așa e lăcomia. Da pe urmă ce văd, să nu crează ochilor, moșicile; al mare găsește în ladă dăruit lui numai bani, aur, nu glumă; al mijlociu găsește numai pământ; iar cel mic, Prisnea, ghiciți ce? Numai carne, oase și coarne!

— »Hei, păcatele noastre!« se vaită cei doi. »Dă-ne, nene și nouă bani. Ce-o să facem cu pământul din ladă și cu oasele astea?»

— »Ba puneți-vă pofta 'n cui! glăsuiește cel mare — »Ce-mi spuneți mie?»

»Așa v'a fost norocul!«

— D'astea ne spui? Păi n'o lăsam noi așa, cu una cu două. Or ne dai, or mergem la divan în Târgoviște.

— »Putem să mergem; că eu nu vă dau nici boabă — le mai zice cel mare, luându-i în răspăr.

Și-au plecat la judecată.

Acu, să nu uităm vorba. Drumul spre Târgoviște le era pe aici, pe la noi.

— »Unde vă duceți, nene?« fi în-

treabă Mircea — când îi vede pe drum trecând și ciorovăindu-se.

— »Uite, neică, la păcatele noastre!« spune cel mic oftând din băierile inimii.

Și, fiindcă Mircea era acu mare și li-se părea tare cuminte, se așează oamenii acoloa, pe niște frunze, să se mai odihnească și încep să-i deșire și lui tot firul pricinii... Pe urmă cel care povestise, oftează lung și mai zice:

— Și, iacă așa, neică! Acu, ce-o da judecata!

— »Eu — zice Mircea, care ascultase cu luare aminte șiru pricinii, — »vă sfătuiesc să spuneți la divan și cum socotesc eu că ar fi fost gândul tatălui vostru!«

— »Cum — întrebă oamenii nerăbdători.

— Măi băeți, gândul tatălui vostru trebuie să fi fost acesta: cel care a primit lada cu pământ, să moștenească toată moșia părintească; cel care a primit lada cu carne, oase și coarne, să ia vitele toate; iar cel mare, să rămâie cu banii. Ce ziceți? Așa să fie?

— »Iată, mă! Așa trebuie să fie!« se gândiră feciorii. Pe urmă:

— »Bodaproste, neicuțule, că ne luminași și ne luaiși calea din picioare. Să-ți dea Dumnezeu sănătate!«

Și se duc oamenii înapoi la casele

lor împăcați pe vorba feciorului de domn, ciobanul Mircea și mirați de atâta istețime.

* * *

Dar vestea despre judecata lor tot ajunse la Târgoviște.

Se mirară boierii, se minună Mitropolitul și toată lumea vorbea de priceperea ciobanului.

Și cum pe acea vreme era obiceiul să se ridi-e la mare cinste oamenii isteți și se mai întâmplase că murise domnul țării — cum l'o fi chemat — boierii din divan și cu Mitropolitul hotărâră să le fie domn feciorul mătușii Năneasca.

Asta, după înțelepciunea lui, cum vă mai spuseși și nici prin gând nu le trecu că istețul ciobănaș ar fi fecior de domn.

Și așa... după vr'o două luni dela judecata cu pricepa, se pomenește Mircea că-l iau trimișii divanului, îl duc cu mare alaiu la Târgoviște și-l întâresc în scaun, dându-i numele de Mircea-Vodă. Se mira ciobanul că iar dăduse peste el traiul și belșugul în care se născuse.

Pe urmă cum s'a văzut domn, a chemat la divan pe Năneasca, i-a sărutat mâna și a așezat-o pe scaun, acoloa în dreapta lui.

— Boier Dumneavoastră, vedeți pe bătrâna asta? Ea e mama mea care m'a crescut și m'a păzit. Ia spune-le, maică,

cum mă strigai Dumneata, când mă aveai cioban.

— Cum să te strig? Uite, măiculică, rușine mi-i, dar o să spun aci în fața preacinstiților boeri. Strigam și eu ca la noi, uite-așa:

»U! Mircea! Mircea! vino la mămică! ligă rece cu său de berbec!«

»Și copilul venea pe fugulița, mânca-lar maică!«

Să se prăpădească boierii de răs, măi tată și nu alta!

Apoi a trimis pe bătrână înapoi la casa ei și a dat porunci să-i dea, drept mulțumire că-l crescuse, atâta pământ peste cât o putea colinda cu caprele într'o zi. Și i-a dat moșia Dumnească.

Iar Vodă, Dumnezeu știe din ce, ci-că târziu nu s'ar fi purtat bine cu boerii.

Din pricină că în copilărie păz se caprele și oile ei dela ele îl luaseră, i-a zis lui Vodă Mircea Ciobanul și așa i-a rămas numele.

Povestea aceasta mi-a comunicat-o întâi d. învățător Negoescu din Bogăți (Dâmbovița), apoi cum e apărută în „Monografia Com. Priboeni-Muscel“ din 1905 a subsemnatului; iar cum e aici, am auzit-o la moș Marin Cațandă de 93 de ani din Priboeni; unii spun că pe copil l'ar fi găsit chiar tatăl său, Ștefan-Vodă și l'ar fi pus în scaun.

Copacul în care își făcuse Mircea culcuș, a fost până acum 20—30 ani în cât. Suseni, com. Bogăți (comunic. d-lui Negoescu),

(„Ion Creangă“.)

C. Rădulescu-Codin.

(Aplauze); acea tărie, care a făcut posibilă acțiunea partidului, chiar când oamenii cei mai mari ai istoriei moderne ai României, au lăsat un gol în acest partid. Energiile unite, tradițiile sănătoase, conștiința totdeauna clară a țelului înalt, a făcut ca acțiunea partidului să nu fie stărbită, și în orice moment greu ei să știe să-și implinească întreaga menire. (Călduroase aplauze).

Astăzi, când deasemenea din rândurile noastre se retrage din viața militantă omul de stat cel mai de seamă al României actuale, trebuie să avem în vedere că pentru îndeplinirea golului ce-l lasă, trebuie ca organizațiunea noastră de partid să devie încă mai tare decât a fost până astăzi. (Foarte călduroase aplauze).

Aceasta organizațiune de partid trebuie să fie fundată pe două reguli esențiale: Libertate în discuțiune, pentru a ajunge la participarea conștientă a tuturor (Aplauze), disciplina în acțiune fără de care nu se poate... (Vocea oratorului este acoperită prin aplauze furtunoase).

D-lor, cum ziceam la început, mi-ați încredințat o misiune mare și înaltă; voi căuta, vă încredințez, vă încredințez ca un om cinstit (Entuziaste aplauze) voi căuta să-mi înalț sufletul la înălțimea acestei misiuni. (Aplauze prelungite).

Dar încrederea mea toată, încrederea și siguranța mea o pun în aceea ce este și în aceea ce a fost țaria acestui partid: în colaborarea bărbăteștilor energii ale d-voastre, (Puterice aplauze), în unirea d-voastră permanentă și hotărâtă pentru a servi marile interese ale acestui stat, pentru a asigura marile și legitimele noastre aspirațiuni. (Ovațiuni entuziaste mereu prelungite).

Reforma dărilor.

Am semnalat în numărul nostru ultim, că comisiunea financiară a dietei terminându-și lucrările și-a publicat raportul asupra proiectului de lege privitor la reforma dărilor, precum și textul în parte modificat al acestor legi.

Asupra dării întreprinderilor obligate la publicitate raportul comisiunii conține, pe scurt, următoarele:

Conform acestui proiect darea societăților pe activ și a asociațiilor rămâne în general neschimbată; privitor la fixarea lor însă se fac schimbări esențiale, întrucât în viitor darea întreprinderilor obligate la publicitate o vor fixa an de an direcțiunile financiare, pe baza bilanțului anului precedent.

Modificarea cea mai esențială este cuprinsă în § 21 al proiectului. Conform acestuia institutele de bani, care se ocupă cu esconul de schimb și acordarea de împrumuturi, vor fi supuse la o dare de 15% dacă interesele încasate de ele, inclusiv accesorile, întrec maximumul fixat. Acest maximum proiectul l-a fixat cu 8%, dar s'a aflat mai târziu și l-a fixat cu 3% peste etalonul băncii de emisiune. Scopul acestei dări urcate este de a lăsa acele număroase înșoțiri și institute de bani, cari cu eiudarea legii fac uzurarie (1).

Privitor la pozițiile, ce se pot detrage din profitul net realizat conform bilanțului, § 17 al proiectului modificat de comisiune conține următoarele:

La statorirea venitului supus la dare sunt a se detrage din câștigul realizat conform bilanțului, întrucât acelea n'au fost deja puse între cheltuieli (în contul profit și pierdere) următoarele poziții:

1. sumele transpuse în cont nou din câștigul anului precedent și alte transpuneri de venituri supuse deja la dare.

2. acei venit cuprins în câștig, care provine dintr-o avere proprie sau în folosință supusă la dare de pământ sau de casă și anume:

a) la moșii venitului curat amintit în § 16 al legii privitoare la darea de venit;

b) la casele venitului brut de chirie; iar dacă în locul dării de chirie, casa este supusă la dare de clasă, atunci sub titlul de venit de chirie se poate detrage numai o sumă, după care darea de chirie ar fi egală cu suma dării de clasă electă;

3. la veniturile supuse la darea de interese după capital și rente venitului, care se trage din hârtiile de valoare indicene, libere sau supuse la dare, specificate în § 1, punctul 1 al legii referit-re la darea după interese de capital și rentă

4. dividendele încasate după acțiunile (cuotele) altor întreprinderi indizene.

5. sumele plătite de stat pentru asigurări de interese și ajutoarele (subvențiile) de stat.

6. pretențiunile ne-necesabile dacă acelea s'au amortizat și în bilanțul (contul

profit și pierdere) aprobat de adunarea generală; din contră pretensiunile dubli și dotatiunile fondului de rezervă pentru pierderi sunt supuse la dare.

7. sumele, cu cari întreprinderile agricole, industriale, de fabrică, de comunicațiune și miniere dotează sub titlul de deteriorări la edificii, mașini etc. fondurile de rezervă; și mai departe la societățile de asigurare sumele cu cari se dotează rezervele de premii ale diferiților rami de asigurare, precum și venitul de interese capitalizat al acestor fonduri — cât timp fondurile de rezervă aci înșirate nu-și schimbă mențiunea.

8. sumele plătite, membrilor din direcțiune, celor din comitetul de supraveghiere și comisariilor de zi, sub titlul de marce de prezență, tantieme sau alt titlu

9. dotațiunea fondului de pensii, resp. contribuiriile societății la acest fond.

10. sumele încurse peste valoarea nominală a acțiunilor în cazul unei emisiuni nouă de acții.

11. speșele primei organizări (de fondare) în sensul § 1-9, punct 3 al art. de lege XXXVII: 1875; de cari speșe însă nu se tin avantajile asigurate sub orice formă fondatorilor și nici speșele de aranjament; și mai departe cheltuielile de acuziție (proviziunile).

12. taxele camerilor de comerț și industrie, echivalentul și suma premiilor de asigurare de fapt plătite; și mai departe dările de stat, comunale indirecte, comenzițele și vămile, cari împovărează întreprinderea; dările, competențele și alte accesorii plătite în locul funcționarilor, dacă întreprinderea este obligată la plată prin lege, statute sau contract. În fine interesele pasive sau de escont de fapt plătite, chirile și alte sarcini de drept privat.

13. la societățile de asigurare pretensiunile de asigurare anunțate, dar încă neplătite.

14. la întreprinderile miniere contribuiriile la casa de ajutoare a minerilor și, cu excepțiunea dărilor bisericesti, școlare și suplimentare, sumele plătite pentru scopuri comunale etc.

15. veniturile încurse din străinătate, înțelegând aci și acele venituri de interese cari în sensul §. 2 al legii despre darea după interese de capital și rentă sunt scutite de dare; în fine

16. Perderile și cheltuielile, cari altcum ar fi căzută în sarcina chelucieiilor generale ale întreprinderii, dar s'au acoperit dintr'un fond de rezervă supus la dare sau din venitul aceluia.

Chiria localităților folosite de întreprindere în casa sa proprie, pre um și banii de cuartir a impiegaților, cari beneficiază de locuință în natură nu se poate detrage în sumă mai mare decât cea arătată în punct 2 b).

Spațiul nu ne permite a ne ocupa de astăzi și cu celelalte părți, ale raportului comisiunii financiare a dietei, constatăm numai, că nemulțămirea, ce a produs în țara întreagă reforma proiectată a dărilor, necum să se potolească, este în continuă creștere. Pretutindea, în provincie, mai ales cercurile industriale și comerciale tin adunări de protestare contra reformei, iar Dumineca trecută a avut loc și în capitală un grandios meeting de protestare contra reformei dărilor sub prezidiul fostului ministru Hieronymi.

Intre astfel de împrejurări debaterile parlamentare începută la 20 crt. a proiectelor de legi asupra reformei dărilor — acceptate de altcum de toate partidele coaliționiste — va da probabil ansă la discuții vii și pasionate, fără însă a putea împiedeca, ca proiectul atât de oneros pentru o mare parte a cetățenilor țării să devină lege.

(„Revista Economică“)

Inaugurarea bibliotecii și muzeului Aman.

Craiova, Decembrie 1908.

Duminecă, în 21 Decembrie st. v. s'a inaugurat deschiderea bibliotecii și muzeului Alexandru și Aristia Aman, în prezența d-lui ministru Haret, a inspectorilor și profesorilor congresiști, veniți din toate unghiurile țării, și a unui numeros public craiovean. A fost un moment sărbătoresc de mare însemnătate pentru Craiova. După serviciul religios, îndeplinit în sala bibliotecii, d. T. Popescu, directorul acestui așezământ, prin un discurs potrivit și bine simțit, a arătat însemnătatea culturală a acestei zile, în care Craiova are o întreită sărbătoare. Se serba întrunirea profesorilor din toată țara în orașul nostru, spre a se sfătui cum să lucreze mai cu succes pentru luminarea și educațiunea tinerii-

mei; se serba deschiderea primului așezământ de cultură fondat din inițiativă privată, și destinat nu numai tinerimei școlare, ci întregii populațiuni a orașului, și mai ales acelora, cari n'au putut cereța școala, sau cari n'au putut termina cursurile începute; și se serba ziua, în care se aducea respectuos omagiu de recunoștință fericitilor întru memorie soții A. Aman, cari au lăsat toată averea lor pentru înființarea unui spital și a acestui așezământ ce poartă numele lor și care e merit a răspândi lumina și cultura morală în orașul nostru.

D-l primar, C. M. Ciocazan, mulțumește d-lui ministru Haret, pentru că a venit să inaugureze acest institut de cultură; și exprimă dorința, ca din economiile, ce se vor putea face prin o bună administrare a fondului Aman, să se deschidă cu timpul și alte cabinete de citire în deosebite unghiuri ale orașului, ca razele dătătoare de viață ale acestui centru de lumină să se poată împrăști mai cu înlesnire, deșteptând simțământul de solidaritate națională și iubirea de neam, care zace ascunsă în inima poporului ignorant.

D-l ministru spune, că din toate orașele țării, numai în Bârlad a găsit atâtea așezăminte de binefacere și de cultură ca în Craiova, întemeiate și întreținute din fonduri particulare. Sunt aci biserici, școli, spitale, înființate de maritimii cetățeni ai Craiovei, boieri și negustori. Dar lipsa până azi o instituțiune ca aceea se inaugurează acum. Și nu numai în Craiova, dar în toată țara lipseau, și azi încă sunt foarte puține asemenea instituțiuni. Galerii de tablouri n'avem până acum decât două, cea din Iași și cea din București, deschisă de vre-o doi ani și dăruită statului tot de un membru al familiei Aman, de regretatul nostru pictor, Teodor Aman, fratele fondatorului, a cărui memorie o serbăm astăzi; căci pinacoteca din muzeul statului, din București, e rușine a o mai aminti. Muzeul Aman din Craiova este al treilea așezământ de acest fel în România. Și acest muzeu, întemeiat de oameni, în familia cărora gustul estetic este un dar ereditar, nicăiri nu era mai binevenit ca aci în capitala Olteniei. Acest colț de țară a fost prima provincie romană, înființată de Traian după învingerea Dacilor; și aci se găsesec cele mai multe rămășițe de anticități romane. Poate numai țara Hațegului și munții apuseni ai Transilvaniei sunt atât de bogată de suveniruri istorice, pe cari noi nu le-am știut și nu le știm prețui de ajuns. În toate muzeele streine se află resturi scoase din ruinele vechii civilizațiuni romane, aflate în patria noastră. Noi n'am știut ce să facem cu ele, dar streinii mișună pretutindeni și și le procură pe prețuri de nimic. Să sperăm însă, că generațiunile viitoare vor înțelege mai bine interesele culturale ale țării. Și un bun augur pentru acesta este deschiderea primului muzeu în această parte a țării.

D-l I. C. Mitescu, executorul testamentar, arată lipsa și trebuința ce se simțea în orașul nostru de un asemenea așezământ cultural; și mulțumește d-lui ministru Haret pentru onoarea ce face Craiovei, venind să inaugureze această instituțiune, unul din mijloacele cele mai necesare pentru răspândirea culturii, și un complement necesar al învățământului câștigat prin școli, al cărui regenerator este actualul ministru.

Soții Alexandru și Aristia Aman, născută Grigorie Lăceanu, au lăsat prin testament toată averea lor mobilă și imobilă, pentru clădirea și întreținerea unui spital cu 20 de paturi, și pentru înființarea și întreținerea unei biblioteci și a unui muzeu, cari să fie instalate în casa lor, făcându-i-se întocmirile necesare pentru acest scop, sub administrațiunea primăriei locale. Casa Aman, prefăcută azi în local de bibliotecă și de muzeu, este așezată în centrul Craiovei, în strada Cogălniceanu. Etajul de jos, compus din o sală de intrare și vestiarul bibliotecii, și din două saloane spațioase, este destinat bibliotecii; de o parte sala de lectură pentru public, de altă sala de cercetări și studii mai speciale. În etajul de sus, întocmit după acelaș plan, se află muzeul și pinacoteca.

Atât în muzeu cât și în bibliotecă sunt cele mai multe cărți și lucruri de artă rămase dela familia Aman; și un însemnat număr de cărți cumpărate până acum de primărie, din fondul bibliotecii. Sunt de toate până acum 2523 de volume.

În salonul destinat muzeului se văd mobilele de valoare și obiecte de artă, lăuate prin testament de soții Aman, o parte din tablourile casei, și o colecțiune de monede cumpărate în urmă de primărie, monede, grecești, romane din timpul republicii și imperiului, și medievale. Intre obiectele de artă sculpturală se află două am-

fore de formă romană, pe cari se văd scene din războaiele romane cu steaguri, pe cari se cetește inscripțiunea S. P. Q. R. (senatus populusque romanus); o statueta de bronz înfățișând pe Venus din Milo *), altă Venus de alabastru, grupa celor trei Grații, vasă de porțelan de valoare artistică și istorică ș. a.; iar tablouri, rămase dela familia Aman sunt vre-o 24.

Tot dela familie sunt rămase și cele mai multe tablouri din sala pinacotecii. Multe sunt creațiuni ale lui Teodor Aman; și în ele se vede dezvoltarea treptată a acestui fericit talent. Intre altele, se găsesec portretele soților A. Aman pe pânză, în oleiu, alt portret al Aristiei Aman, având un medalion cu fotografia soțului său; portretul pictorului T. Aman în lemn; portretul Pepitei, mama fraților Aman: toate lucrute de T. Aman. Sunt încă portretele soților. Gr. Lăceanu, părintii d-nei Aristia Aman; asemenea portretele dăruite de primărie ale soților Prișcu Mircea și al lui Dimă Popovici (Găngu), fondatorii celor două școli ce poartă numele lor. Sunt și câteva tablouri de N. Grigorescu și de Mirea.

Iată mijloace de a-și face numele venerat și iubit nu numai de contemporani, ci și de lunga serie a generațiunilor viitoare și iată un frumos exemplu, pentru cei ce dispun de avere, de a-și câștiga glorie și nemurire pe pământ, fără mari daruri intelectuale, pe cari natura le împarte foarte rar fiilor săi!

Precum casa Aman, dintr'un sanctuar de lumină și de iubire al familiei, a devenit un sanctuar public pentru luminarea minții și cultivarea inimei tuturor, cari vor intra într'ansul: așa s'ar putea înființa asemenea vetre luminoase în multe orașe și sate ale țării. Și atunci marii noștri proprietari, cari își clădesc castele în străinătate, ca nu în țară să le dărmă țărani de pe moșile lor, pe cari îi lasă pradă unor exploatare fără milă ai muncii lor, ar putea fi siguri, că împreună cu așezămintele de binefacere și de cultură întemeiate de dânșii, și casele și persoanele, și memoria lor, vor fi încunjurate de iubirea și binecuvântarea poporului.

M. Strajanu.

STIRILE ZILEI.

— 14 Ianuarie v.

În legătură cu confiscarea »Numărului Jubilar« al Gazetei procurorul din Târgu-Mureșului a pornit cercetare pentru delict de »agitație« în contra mai multor articole și scrisori subscrise de autorii lor precum și în contra mai multor pasaje din diferitele părți ale istoricului »Gazetei«. În scopul acesta proprietarul foaiei noastre d-l Aurel Mureșianu, fiind bolnav, a fost ascultat Marți în locuința sa de către judele instructor Császár. Procurorul a difcultat articolii subscrși de d-nii Aurel Mureșianu, Partenie Cosma, Caius Brediceanu, Dr. Cassiu Maniu, scrisoarea raportului Mihail Cogălniceanu, scrisorile de felicitare ale d-lor Vasile M. Cogălniceanu, George Pop de Băsești, Cornel Corneanu, cugetarea semnată de d. Fr. Hossu-Longin și poeziile scrise de răposatul Traian H. Pop și de protopopul G. Simu. În fine mai multe pasaje din istoricul »Gazetei«. D-l Dr. Mureșianu a anunțat recurs în contra procedurii procurorului, care e lipsită de bază legală.

Pentru victimele din Sicilia și Calabria reprezentanța orașului Brașov a votat în ședința sa de ieri suma de 1000 coroane.

Balul reuniunii femeilor române din Brașov. Precum aflăm »Reuniunea femeilor române din Brașov« va arăta în 1 Februarie n. 1909 în sălile Reduței orașenești un mare bal românesc. Doamnele și domnișoarele române se vor prezenta în costume naționale. În vederea reușitei acestui bal se fac cele mai întinse pregătiri din partea comitetului reuniunii. Peste câteva zile se vor trimite și invitațiile.

Botezul principesei Ileana. Iată programul botezului principesei Ileana, care va avea loc astăzi la palatul regal din București. La 4 jum. d. a. se va afla la palatul regal înaltul cler, spre a oficia botezul. Serviciul se va începe la orele 5 fără un sfert cu »Lăpădările« citate de starețul mănăstirii Sinaia, în prezența I. P. S. S. Mitropolitului Primat, a P. S. S. Arhiereului Nifon, vicarul Sf. Mitropolii, a familiei regale și a invitaților. În timpul citirii »Lăpădărilor«, arhimandritul Evghenie dela

*) Una din insulele Ciclade, în marea Egee vechia Melos, în care s'a găsit celebra statuă a zeiței Afrodita, la Romani Venus, astăzi fără brațe.

Mitropolie. va face sfințirea apei în colimvitra (cazan) ce se va afla pe estrada din sala tronului. În timpul serviciului corul mitropolitan va executa cântările cerute după perdeaua care desparte locul unde se află tronul regal din sala tronului, unde s'a așezat estrada pe care se va afla otezul. Lăpădările și sfințirea apei terminate, la ora 5 precis vor pleca în cortegiul din sala unde s'au cetit »Lăpădările«: Mareșalul Curtii, adjutanții, I. P. S. S. Mitropolitul Primat cu întregul cler, mica principesa purtată de d-na Grecianu, având în dreapta pe d-l general Robescu și la stânga pe colonelul Grațowski; nași: MM. LL. Regele și Regina. AA. LL. RR. Principele Ferdinand și Prințesa Maria; doamnele de onoare.

Proutul Cure — achitat. Tribunalul din Arad a adus luni sentință de achitare în procesul părintelui Cure, Virgil Țigan, Nicolae Marian, Nicolae Vorțan și Marian Chiș, incriminați pentru agitație și împotrivire contra autorității la alegerea de primar din Covăsinț. Se știe că părintele Cure, a fost cu acel prilej arestat și maltratată într'un chip neomenos din partea jandarmilor, cari l'au transportat la Șiria și l'au ținut două zile închis. Acum tribunalul vine și constată că n'a avut nici o vină. Dar cu torturile cum ră năne?

Dela d-na prezidentă a »Reuniunii femeilor rom. pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele« primim următoarele rânduri: Onorată Redacțiune! În recensiunea ce ați binevoit a face petrecerii aranjată de reuniunea noastră în spre seara »Anului nou«, ați avut amabilitatea a aminti persoana mea ca revenindu-i meritul principal la aranjarea acestui »Festival jubilar«, deși e lucru notoric că vârsta mea înaintată și starea sănătății mele nu mi-au permis a contribui cu nimic la munca cea grea împreună cu această. Cu recunoștință îmi împlinesc o plăcută datorie a declara, că tot meritul pentru succesul strălucit al seratei, se cuvine stimatelor doamne Elena I. Sabadeanu și Virginia A. Vlaicu, cari n'au cruțat nici muncă, nici cheltuială pentru reușita splendidă a petrecerii, și deci le aduc și pe această cale cele mai profunde mulțumiri ale reuniunii, în fruntea căreia am onorul a sta. A recunoaște slăbiciunile proprii și meritele altuia este după părerea mea împlinirea unei datorii sfinte, dela care nimic nu trebuie să ne abată. Mulțumindu-vă pentru publicarea acestei declarațiuni semnez cu stimă. Brașov, 9 Ianuarie v. 1909. — *Bălașa St. Blebea*, președintă.

Meserlași români din Turda invită la producțiunea declamatorică teatrală urmată de dans, ce o vor aranja Duminecă în 7 Februarie st. n. a. c. în sala cea mare dela »Hotelul Elisabeta«. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea învățăcelor de meserii lipsiți de mijloace.

Program: 1. »Noi vrem pământ« declamațiune de G. Coșbu, declamată de M. Copăndean. 2. »Intâmplarea curioasă«, comedie în trei acte de Mihail Velceanu. 3. »Papa și scriptura« declamațiune de T. Speranță. În pauză se va juca »Călușerul« și »Bătuta«.

Tolstoi povestește două nulele la gramofon. Zilele trecute s'a prezentat la marele scriitor rus Tolstoi, un trimis al lui Edison, care-i prieten cu Tolstoi, cu rugămintea ca să vorbească la gramofon. La început Tolstoi n'a voit, dar luându-și seama, a cetit două schițe în franțuzește și rusește pentru gramofon și a dat voie să se scoată ori câte copii vor voi întreprinzătorii acestei afaceri, ce promise a fi rentabilă.

Duel între doi Români. În Paris în urma unei altercații dintre prințul Sturdza și d. Alexis Catargi, fiul trimisului României la Londra, aceștia doi s'au duelat; d. Catargi a fost grav rănit la coastă.

O profetie a cutremurului din Messina. Adeseori sunt înregistrate cazuri ciudate de presimțiri, cele au unele persoane nervoase, dar mai în totdeauna nu sunt luate în serios. Iată unul din aceste cazuri într'adevăr ciudat: într'un ziar strein e povestită declarația unui medic italian, care zice: Catastrofa care a distrus Messina și o parte a Calabriei, a fost prezisă de o damă din orașul nostru. Această doamnă e dintr'o familie nobilă italiană și de câteva luni e atinsă de neurastenie acută, adecă de isterie. Pe la începutul lunii Decembrie, ea s'a trezit deodată din somn și a început să scrie regelui Victor Emanuel, rugându-l să alerge în ajutorul orașului Messina, care e amenințat de o catastrofă groaznică. Văd marea și pământul, scria ea, unindu-se pentru a distruge acest frumos oraș. Această catastrofă se va produce între 8, 18 sau 28 a lunii a-

cesteia. Doctorul scrisese când bolnava isprăvise de scris scrisoarea către rege. Luând scrisoarea, o ceti făgăduind că o va trimite regelui. În zilele de 7, 17 și 27 Decembrie d-na avu crize teribile de isterie: tipă, urlă, zvrăcolindu-se și întrebând dacă a plecat regele. La 27 a avut cea mai grea criză, care a durat 24 oare. În noaptea de 28 Decembrie bolnava s'a liniștit — catastrofa se întâmplase. Doctorul posedă încă acea scrisoare și a arătat-o câtorva colegi, povestindu-le cele ce relatarăm.

Cununii: Domnul *Ioan T. Fugaciu* și D-șoara *Maria C. Barbu* își vor serba cununia lor religioasă Duminecă, în 18/31 Ianuarie a. e. la oarele 1 p. m., în Biserica »Sfântei Treimi« din Dârste.

— Domnul *Nicolae Oct. Fêtu* și D-șoara *Adela Tomas*, își vor serba cununia religioasă Duminecă în 18/31 Ianuarie a. e., la oarele 1 p. m., în biserica gr. cat. din Tohanul-vechiu. Nuni: D-na și D-l Valeriu Comșa, paroch gr. cat. în Copăcel (Făgăraș).

— Domnul *Emil N. Reil*, învățător și D-șoara *Marioara Anganu* își vor serba cununia religioasă Duminecă în 25 Ianuarie st. v., în biserica nouă din Bran-Șimon la oarele 11 a. m. Nuni: D-na și D-l Dr. med. univ. *George Sioian* (Ilva-mare).

Felicitățile noastre!

Pompierii voluntari brașoveni vor aranja în 20 Februarie 1909, în sala de concerte Redoute, în folosul fondului de ajutorare al pompierilor voluntari o serată cu dans împreună cu piese humoristice. Muzica întreagă orășenească îmbrăcată în uniformă de pompieri va concerta.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Cu lista de colectă nr. 91. (Colectant: Romul Popa cl. VII g.) David Chiușdea, Filon Flucug, Lazar Popa, câte 2 cor. Ioan Popa, Stan Scurtu câte 1 cor. Remus Popa, Izidor Turcea câte 50 bani. Cu totul 9 cor.

Cu lista de colectă nr. 93. (Colectant: Octavian Pop cl. VII g.) Demetriu Pop, inv. dir. 3 cor., Nicolau Vodă, învățător 2 cor. Gregoriu Manoilă, preot 2 cor. Ioan G. David Rozorea, proprietar 2 cor. George Iriule Muscan și Maria Muscan 2 cor. Ioan Catona, comisar de drum 2 cor. Nicolau Pop, învățător 2 cor. Haralambie Ungur 2 cor. Nicolae Crăciun, notar 2 cor. Ilisie Nemeș, com. 1 cor. Ioan Strămtu 2 cor. Văd. Luiza Vodă 1 cor. Anna Nicolau Grozea 4 cor. Rudolf Kraus com. 1 cor. Moise Brumboiu, preot 5 cor. Beni Clococean, com. 2 cor. Nicolau Muscan, com. 2 cor. Aristoteles Mucea, com. 1 cor. Valeriu Turdean, inv. 1 cor. Iacob Orătie v. notar 1 cor. Ilisie Muscan și soția Ana 60 bani. Abrahăm Lăzăr 1 cor. Iosif Aft. Popa și soția Ana 2 cor. Văd. Elena I. Grozea pro amint. r.p. soț și fiu Ioan și Nicolae 2 cor. Nicolae Botezan 1 cor. Toți din Tohanul-vechiu. Const. Ioanovici comers. 2 cor. Dr. Haniu Hoadrea, avocat 2 cor. Ioan Vodă, notar 2 cor. I. Pană, prietar 1 cor. Ioan Pișca, pro. 1 cor. Stan St. Străvoiu, com., 2 cor. George Moșoiu comersant 10 cor. Ioan I. Comsia, com. 2 cor. Beniamin Popp, perceptor pens. 120 cor. Catarina Todor Vulsan 2 cor. Gh. Bărsan, com. 1 c. Eredele: Ion și Ana Șona 10 cor. Nicolae N. și Reveica Lupu 2 cor. Ecaterina B. Bude 60 bani. N. Spărchez, inv. 1 cor. Toți din Zărnești. Suma totală 8640 coroane.

Cu lista de colectă nr. 77. (Colectant: Dimitrie Nistor cl. VIII g.) Aron Muntean econom 10 cor. Iosif Morariu, protopop. Dr. Laurențiu Petric, medic; Iosif Petroviciu, comerciant; Adam Leșnican, postariu câte 5 cor. Victor Nistor, negustor; Nicolae Herbal, casar de bancă; Alexe Odor contabil; Toma Roșu, inv. dir.; George Mustețiu, comerciant; Ioan Comloși, comerciant câte 2 cor. Iosif Cristea 3 cor; Toți din Dobra. Nicolae Gostai 10 cor. Petru Gosta: 1 cor. Emanuil Șuiaga, preot 4 cor. Toți din Lăpușnic. Suma totală: 60 coroane.

O femeie ca bărbat. Nu de mult a murit o femeie cu numele Ingeborg Vikan de origine din Norvegia, care a trăit 50 de ani ca bărbat sub numele de Sam Williams, fără ca cineva să poată ști că e femeie. Ingeborg Vikan s'a născut înainte de asta cu 80 de ani în Hallingdall (Norvegia). Ei îi plăcea mult de fiul moșierului vecin cu părinții ei, Sam Noren și tinerii s'au și logodit. Nu mult după aceea părinții fetei plecară în America cu Ingeborg și puțin timp după aceea a plecat și Sam Noren cu soția și fiul său, stabilindu-se în apropierea vecinilor lor din Norvegia. Toate mergeau bine, se fixase și

ziua cununiei, când deodată părinții feciorului, crezând că el va putea face o partidă mai bună, strică ră logodna. Ingeborg Vikan, desperată, își părăsi într'o bună zi părinții. Ea se îmbracă bărbătește și câteva timp trăi ca lucrător într'o pădure. Mai târziu a fost timp mai îndelungat »bucătar« la lucrătorii din păduri. Peste vară trăia în Eau Claire, unde își cumpărase o moșioară. Dela o vreme însă n'a mai putut rezista dorului de părinți și fostul ei logodnic. Imbrăcăta ca cerșitor, ea plecă din Eau Claire spre ținutul unde locuiau părinții săi, și le ceru milă, fără ca ei s'o cunoască. Tot ca cerșitor vizită ea și pe fostul ei logodnic Sam Noren, care se însurase deja de mult timp. Ea se întoarse apoi iarăși la lucrul ei din pădure. Când mergea la oraș, cerceta restaurantele unde se dansa, și sub numele de »Sam Williams« dansa și ea în rând cu ceilalți bărbați, cu cele mai frumoase fete. Ea se obicinuisse să bea și să fumeze ca și un bărbat. Auzi din urmă ai vieții sale i-a petrecut pe moșia sa din Eau Clair. Părinții, cărora ea nu s'a mai arătat niciodată, au murit înainte de asta cu zeci de ani.

Impresiuni dela Bistrița.

Am petrecut sara de anul nou în Bistrița și vreau să arăt pe scurt impresiunile ce le-am dus cu mine la despărțire din acest oraș.

Bistrița este un centru românesc cu un frumos mănunchiu de inteligență românească și cu și mai frumoase și influente instituții românești. Are un protopop harnic și distins, pe d-l *G. Domide** biserica gr. cat. frumoasă și mare, din care însă — să nu fie cu supărare că o spun — ar putea lipsi unele statuete nepotrivite cu frumosul nostru rit bisericesc; o școală pop. conf. unită cu 2 puteri didactice, dintre cari unul, d-l *I. Chiffa* este cunoscut ca un bun măestru în fabricarea violinelor, meseria, ce a învățat-o singur și în mod natural; celalalt d-l *T. H. A. Boydan* e binecunoscutul și premiațiul folclorist român; are 2 bănci românești: »Coroana și Bistrițana«; o Reuniune română de cântări, care în deosebite rânduri a dat dovadă despre activitatea sa rodnică și încununată cu succese; are »Reuniune de înmormântare«, »Reuniune de sodali omâni«, cor bisericesc țărănesc, care cântă destul de bine în biserica și ar cânta cred și mai bine, dacă ar studia o altă liturgie, în locul celei ce o cântă a-uma, care e plină de greșeli armonice; are chiar și fotograf român pe d-l *Roșu*; apoi are și foaie românească: *Rev. Bistriței* sub redacția d-lui *E. Chiffa*.

Cu un cuvânt multe snt în Bistrița, din cari barem jumătate ar fi bine să fie și în alt centru românesc.

Între astfel de împrejurări având afară de aceste și pe un fruntaș ca d-l *Dr. Gavriil Tripou*, presidentul despărțământului Bistrița al »Astrei«, a reuniunii române de cântări, a reuniunii de înmormântare, și directorul »Coroanei« etc., care aș putea zice cu tot dreptul, că e sufletul mișcării culturale-naționale din Bistrița, — să nu vă mirați că bistrițenii cu o pleiadă de tineri, recrutați aproape a 3 a parte din cancelaria advocaților *Dr. G. Tripou* și *Dr. I. Pop* și cu mai multe doamnișoare române sunt în stare să adune la un loc un număr atât de frumos de inteligenți, și să ne distragă pe toți atât de plăcut, ca și în sara de anul nou. Ce e drept sala dela »Gewerbeverein«, ce îmbrăcase haină de serbătoare din acest incident încă a înlesnit diletațiilor din Bistrița ajungerea succesului neașteptat din sara de Săn-Vasii.

Ni s'a prezentat un program bine alcătuit, cu puncte de muzică corală și instrumentală și de teatru foarte nimerite alese, a căror executare pe toți ne-au lăsat mulțumiți. A cântat corul reuniunii sub conducerea măestrului de cor *C. F. Rohrbeck*, delectând publicul cu cele 7 bucăți de cor; ne-a cântat duos d-l *A. Reu*, iar dintre streini ne-a cântat la vioară, fiind acompaniat la pian de d-l *Rohrbeck*, d-l *Dr. I. Cl. Iuga*, cand. de adv. executând între altele și v'ro câteva bucăți din albumul său de compoziții: »Cântece și plângeri«, ce voiește a-l scoate în scurt timp de sub tipar.

S'au predat și 2 piese teatrale, în cari toate persoanele s'au știut achita atât de bine de rolurile lor, încât toți am fost mulțumiți și i-am acoperit cu aplauze.

După încheierea programului, fiind chiar miezul nopții, ne-a vorbit frumos și bine vrednicul protopop *G. Domide*, saluând anul, în a cărui prag am intrat. După

* Al doilea post de protopop neunit e încă vacant.

aceasta tinerii s'au pus pe joc, înșirându-se într'o horă minunată:

»Trei pași la stânga linișor
Și alți trei pași la dreapta lor;
Se prind de mâni și se desprind,
S'adună cere și ear se 'ntind
Și bat pământul tropotind
În tact ușor.....

Gaius.

CONVOAIE.

»Corul bisericii Sfintei Adormiri din Brașovul-vechiu« își va ținea adunarea generală ordinară Duminecă în 25 Ianuarie st. v. (7 Februarie st. n.) a. e., în localul școlii române din Brașovul-vechiu, la oarele 2 după amiazi cu următorul program:

1. Constatarea membrilor prezenți.
- 2) Deschiderea adunării generale prin președintele corului.
3. Raportul general al comitetului pe anul de activitate 1908/9 și luarea la cunoștință de către adunare.
4. Raportul de cassă pe anul de administrare 1908/9 și luarea la cunoștință de adunare.
5. Raportul comisiunii însărcinate cu revizuirea socotelilor în decursul anului expirat.
6. Raportul bibliotecarului.
7. Propunerile comitetului către adunarea generală.
8. Inscierea de membrii noi, activi, ordinari și ajutători la cor.
9. Designarea a 2 membrii pentru censurarea procesului verbal al adunării.
10. Propuneri diverse în cadrele Statutelor corului.
11. Închiderea adunării

Subscriși în numele comitetului corului bisericesc ne simțim datori a invita cu toată căldura la această adunare generală pe toți membrii activi, fundatori, ajutători și sprijinitori, precum și pe toți binevoitorii cauzei sfinte a acestui cor bisericesc.

Brașov, din ședința comitetului corului bisericesc din Brașovul-vechiu, ținută în 14 (27) Ianuarie 1909.

Dumitru N. Căpățină, președinte
D. Jaliu, secretar.

Petrecerea corului bisericii din Brașovul-vechiu.

Mărti, în sara de Bobotează, a fost aranjată petrecerea muzicală-teatrală a corului bisericesc din Brașovul-vechiu, în sala hotelului Nr. 1. Români din Brașovul-vechiu doritori și sprijinitori ai fiilor și fiicelor lor, de asta dată într'adevăr s'au prezentat într'un număr așa de mare, în cât sala a fost ticsită.

Programul, care după obiceiul corului din Brașovul-vechiu, a fost numai din 5 puncte, dar bine ales și alcătuit, s'a început cu vechia dar frumoasa compoziție a d-lui *Dima* »Nu-i dreptate«, executată cu o precizie și fineță neașteptată, de corul mixt constător din 70—80 persoane sub dirigența harnicului învățător *R. Ardelean*. Al 2-lea punct a fost cele »Trei cântece populare« de *F. Mendelsohn-Bartholdy*. Deși executarea acestor trei cântece este grea, totuși corul mixt a executat-o peste așteptare de bine. În al 3-lea punct au urinat două cântece populare, aranjate și armonizate de dirigentul *R. Ardelean*. Aranjarea și armonizarea foarte drăguță și reușită a cântărilor »Dor și jale« și »Floricea de sub cetate«, face d-lui *Ardelean* toată onoarea. Cântările acestea au fost aplaudate și bizate.

Apoi a urmat în al 4-lea punct, canțoneta comică »Nevasta reax«. D-l *C. Voicu* în rolul lui Șugubăț a arătat la ce rezultate frumoase ajunge un diletant prin praxă. A jucat cât se poate de bine rolul său. Rolul femeii rele, *Zamfira*, a fost jucat cu mare pricepere de însuși dirigentul *R. Ardelean*. Ambii au fost răsplățiți cu aplauze frenetice. Ca al 5-lea punct a urmat comedia »Chinematograful«. D-l *V. Șincan* în rolul lui *Ardelean*, d-ra *Tampa* în rolul soției lui *Ardelean*, d-l *V. Florea* în rolul fiului lui *Ardelean*, *Alexandru*, d-l *N. Bogdan* în rolul șefului de gară pensionat și d-ra *Munteam* în rolul soției lui, toți s'au achitat în mod foarte mulțumitor de rolurile lor. Rolurile principale, servitoarea *Clara*, jucat de d-șoara *Rușsu* și rolul foarte comic al servitorului *Haralambie* jucat de d-l *R. Ardelean*, au secretat aplauzele frenetice și nesfârșite ale publicului foarte satisfăcut.

Laudă tinerilor Brașoveni și dirigentului lor, învățătorul *R. Ardelean*.

După producțiunea cântată, urmat dansul care a ținut până dimineața la 6½ oare

Rap.

ECONOMIE.

Cum să stărpim râia (cuscuta) din luțernă și trifoiu?

— O prelegere populară economică. —
(Urmare.)

Cum să ne ferim și apărăm de cuscută?

Intăiu de toate trebuie să ne luptăm cu cuscuta, ca să nu ajungă între trifoiu sau luțernă și dacă totuși a ajuns, să căuțăm să o stărpim!

Intre trifoiu sau luțernă poate ajunge sămânța de cuscută în două feluri, sau că 1) a fost în pământ, când am sămănat trifoiul sau luțerna, sau că 2) am sămănat-o împreună cu acelea!

Ca să nu rămână în pământ sămânța de cuscută, n'avem decât, ca într'un pământ în care a fost trifoiu, să nu mai sămănăm cel puțin 3 ani iarăși trifoiu, iar în care a fost luțernă să nu mai sămănăm iarăși luțernă cel puțin atâția ani, câți ani a ținut luțerna cea veche!

Ca să nu o sămănăm împreună cu sămânța de trifoiu sau luțernă, n'avem decât să sămănăm sămânța de trifoiu sau luțernă curată! În felul acesta, sămănăm în pământ curat sămânța curată, în nici un fel nu vom avea trifoiu sau luțernă cu cuscută! De sine se înțelege, că să nu lăsăm să se întindă pe locul nostru cuscuta de pe locul vecin!

Siguri numai atunci putem fi de sămânța de trifoiu sau luțernă, că e curată, când am prăsit-o noi înșine pe locul nostru! Dar și atunci se poate întâmpla să nu fie sămânța curată, cu toate că noi nu am avut cuscută între trifoiu! Se poate întâmpla, ca înaintea noastră să fi imblătit cineva cu aceeași mașină de imblătit trifoiu sau luțernă cu cuscută și să fi rămas câteva boane — mai multe sau mai puține — de cuscută în mașină și acelea să se fi amestecat apoi între sămânța noastră de trifoiu, când am imblătit! Ca să nu pățim aceasta, să avem grijă la imblătit, să nu lăsăm ca să imblătească nimenea înaintea noastră — știind că a avut cuscută între trifoiu sau luțernă și de altă parte, când vrem să imblătim trifoiu sau luțernă, să pretindem dela mașinist să curețe bine mașina, ca să nu rămâie în ea nimic! Dar dacă nu prăsim noi sămânța de trifoiu, ci o cumpărăm, să fim cu mare băgare de seamă! Fiindcă nu sunt toți negustorii cinstiți, dela cari cumpărăm sămânța de trifoiu, de aceea trebuie să fim cu ochii în patru, ca să nu fim trași pe sfoară! De aceea vă voi arăta cam la ce trebuie să fiți atenți, cinstiți ascultători, când voiți să cumpărați sămânța de trifoiu sau luțernă!

De ce să avem grijă când cumpărăm sămânță de trifoiu sau de luțernă?

1. Când cumpărăm sămânță de trifoiu sau luțernă să nu fim zgârciți și să nu o cumpărăm de unde ajungem, numai să fie ieftină, căci prin aceasta numai nouă ne stricăm, de altă parte ne și înșelăm tot pe noi! Sămânța ieftină e și mai măruntă și nici nu e așa curată, în ea mai sunt alte semințe de burueni, chiar și de cuscută! Las' că ne putem umplea trifoiul cu cuscută, dar pe lângă aceea din sămânță amestecată cu alte semințe de burueni și cu altele, trebuie să sămănăm mai multă, dacă vrem să avem trifoiul sau luțerna destul de deasă! Astfel pe un jugăr sămânță curată ne trebuie 10—12 kgr., cari socotite cu 80 cr. fac 8 fl.—9 fl. 60 cr., pe când cu sămânța măruntă și care nu e curată ne trebuie 15—20 kgr. cel puțin și cari socotite cu 60 cr., fac 9—12 fl. și iată-ne tot noi înșelați!!

2. Să cumpărăm sămânță din țară și să nu ne lăsăm prostiți cu semințe din alte țări, cum e sămânța de trifoiu american, francez sau altfel, căci ne trag pe sfoară, cei ce ne-o vând!

3. Să cumpărăm dela un neguțător cinstit, în care avem încredere că nu vrea să ne înșele.

4. Să cumpărăm sămânță de trifoiu sau luțernă din sac provăzută cu document oficial dela vre-un institut de cercetare a semințelor — al statului — cumcă sămânța din sac e curată și nu are cuscută și e sănătoasă! Să ne uităm la sigiliul de pe plomba cu care e legat și sigilat sacul, căci trebuie să fie cu sigiliul oficial al statului! Ca să nu fim în această privință înșelați, cumpărăm sămânță din sac neînțeput, la care încă nu e ruptă plomba oficială! Ca să putem face lucrul acesta sau cumpărăm un săculeț de 5—15 kgr., sau ne întovărășim mai mulți plugari și cumpărăm cu toți un sac mai mare!

Ca să știți, cinstiți ascultători, mai cu deamănăntul, cum trebuie să fie un sac

le sămânță de trifoiu sau luțernă plombat din partea unui oficiu de cercetare a semințelor și provăzută cu hârtie, că în ac e sămânță bună, curată și sănătoasă, să aveți grijă la următoarele: Sacul să nu aibă nici o cusătură, la gât, deasupra să fie legat cu o sfoară, capacele sfoarei sunt igitate cu plumb, pe care se vede pecetea statului, emblema țării cu coroana și noulă părți cu frunze de stejar! Este deasupra sacului legată și pecetluită o țidulă galbenă, pe care e scris că sămânță din sac e curată și fără cuscută. Din aceea să țidulă jumătate e în lăuntru sacului împreună cu sămânța!

(Va urma.) Preotul Aurel Nistor.

Cauzele proceselor la poporul nostru.

Urmările lor rele și mijloacele prin cari s'ar putea abate poporul dela procese.

De Ioan Pampu.

(Fine.)

Beția. Cel mai mare dușman al omului însă, isvor aproape al tuturor relelor și slăbiciunilor omenești, fără îndoială este beția.

Beția nu e specialitate românească; și alte popoare sunt supuse ei; dar conșumându-se din partea Românilor din călăfără multă beaură alcoolică de o calitate proastă, care pe mulți, pe lângă că le suge tot banul și toată agoniseala, îi maddă și la fapte rele încât de regulă beaurorii caută legile, procesele și umplu temnițele — trebuie să ne ocupăm mai pe larg cu ea. Deja înțeleptul Solomon a zis: »Gătlejul omoară mai mulți oameni decât sabia« o zicătoare, care are cu atât mai multă greutate, cu cât a fost rostită într'un timp, când sabia era în activitate aproape neîntrerupt.

Bătăile, hoțiile, omorurile, sinucidările și câte alte fărâdelegi, cari nasc atâtea procese, toate dela beaură alcoolică provin, dela beție.

Când auzim că cineva s'a împușcat sau s'a spânzurat sau s'a aruncat într'o apă ca să se ineco, ne îngrozim foarte de o asemenea faptă și ne înțiorăm a și trece prin locul unde s'a întâmplat grozavul omor.

Când auzim că cutare a fost junghiat, cutare e lovit în cap de zăcă în pat și copiii li stau flămânzi, că cutare și-a junghiat nevasta și și-a alungat copiii din așternut în miezul nopții și apoi cugetându-ne la procesele grele ce urmează din aceste crime, oare nu ne trec fiori prin minte?

În stare de beție omul e cu atât mai de compătimit, cu cât ei prin beaură slăbindu-și corpul peste tot și în deosebi slăbindu-și nervii și creierii — își vatâmă și puterile sufleteste, își pierde memoria, își tâmpește puterea judecătii și astfel devine cel mai de compătimit, cea mai nefericită ființă, care se vatâmă pe sine, vatâmă pe deaproapele său și pe Dumnezeu, fără de-ași putea da sama de ceace face.

Dar bețivul nu se lămbăță numai odată, ci fiind aceasta la l o datină, un morb aproape incurabil, și că viața lui și-o duce în lenevire, în ișurături, în certe, în bătăi — deschizând des ușa judecătorilor, — cu un cuvânt duce o viață plină de fărâdelegi, care viață se continuă de multe ori și în copiii lui, devenind și aceștia ca părinții lor, bețivi și stricați trupește și sufleteste.

Un scriitor zice: »Bețivul umbă ca țințarul ce zboară împrejurul luminărei aprinse, apropiindu-se fără teamă de pericol, tot mai mult de flăcările ei, până ce se arde și cade mort«. Iar cea mai mare nefericire este apoi că bețivii prin diferitele crime ce le fac rămân și fără avere ajungând în fine cu familia lor cu tot la cea mai mare mizerie și ticăloșie.

Nu pot însă în cadrul restrâns al acestei teme, să înșir după cum ar trebui, toate morburile organice, ce și au originea de la abuzul de alcool, ci mă restrâng a aminti încă numai atâtea că cu cât se conșumă alcool mai mult, cu atât crește și dispozițiunea, devine iritată, puterea devine sgomotoasă și bătăușe, fața se înroșește, pulsul bate mai repede și se ivesc semnele tulburării percepțiunii d. e. organul vederii se tulbură, încât respectivul se împedecă, limba i-se îngreunează, vorba i-se incurcă și statul liber îi devine nesigur etc. etc. și în starea aceasta sufleteste ușor comite orice crimă, pentru care apoi poartă procese cu anii.

Să combatem dar din toate puterile și cu toate mijloacele și acest viciu îngrozitor, care este cauza atâtor procese cu urmări triste și dăunătoare, extirpându-l din poporul nostru, pentru a-i îmbunătă

tot mai mult soartea sa atât morală cât și materială.

Societățile de temperanță ar fi un loc cel mai puternic pentru combaterea acestui viciu, dar înființarea acestora încă nu succede la noi, o zic din experiență, nefiind încă terenul deplin pregătit; ligi antialcoolice nu avem noi Români, precum nici societăți de abstenență, cum au alte națiuni. Deci: »Luptătorul principal în contra alcoolismului — zice Dr. Felix — este învățătorul; școala trebuie să răspândească principiile acelea sănătoase, după cari se poate conserva puritatea sufletului și a corpului!«

* * *

Până aci am vorbit în special despre cauzele proceselor, multe și dese la poporul nostru și despre urmările rele ale acestora, ca mai ușor să putem cugeta și asupra mijloacelor prin cari s'ar putea abate poporul dela procese. Până aci încă am accentuat că orice rău numai dela rădăcină și la timp 'l poți estirpa; așa și viciile acestea îngrozitoare, patul cald al proceselor, numai la timp, până nu prind rădăcini adânci se pot leui.

Modul și mijloacele, după părerea mea, ar fi pe scurt următoarele:

1. Învățătorul să se nizuiască a combate aceste vicii prin istorioare morale și să arete urmările lor cu exemple din viață, iar el să fie model întru toate!

2. Prin adunări de adulți, d. e. în Dumineci și sârbători, precum și în săriile lungi de iarnă, în școlile de adulți, unde se vor deschide — să li-se spună părinților în față și să li-se demustre:

că în școală învață pruncul să nu mințască, dar acasă aude pe părinți injurând și mințând, deci și el va face așa;

că în școală e combătută invidia, urdar acasă vede și aude cum vorbesc părinții de rău de alții, și cum se înțeleg să facă rău altora părăndu-se pentru lucruri de nimica, simplu pentru răsunare;

că în școală învață pruncii să nu fure, dar acasă văd contrarul, deci și ei vor face așa;

că în școală învață pruncul a ținea cumpăt în toate, dar acasă azi e trimis după vinars, mâne după tatăl său la crăsmă, unde-l vede injurând, bătându-se sau jucând beat și el se învață a face tot așa. — Iată și o istorioară acomodată ce se poate spune părinților, când le vorbim de năruvurile rele ce le vede și le învață copilul dela ei:

Ci-că mai de mult adunându-se toate animalele de pe pământ la oaltă... au băjocurit pe raci că ei merg îndărăpt. Raciile cei bătrâni s'au rușinat de aceasta și au demândat celor tineri, ca ei să meargă înainte, nu îndărăpt. Dar raciile cei tineri văzând că bătrâni tot îndărăpt merg și ei au mers și merg îndărăpt până în ziua de azi, nu înainte.

3. Să ne conformăm și noi învățătorii români ordinațiunii ministrului de culte dela 22 Martie 1902 Nr. 21,015, înființând în tot satul reuniuni de ale tinerimeii (Ifjusági egyesületek). Statutele sunt publicate în Nr. 14 din 1902 al foi »Népt. Lapja«. — Tinerimea înrolată în astfel de reuniuni e supusă necondiționat învățătorului și altor fruntași din parohie, cari poexercita asupra celor renitenți, neascultători și immorali, în cadrul statut. aprobate, chiar și unele pedepse, — abstrăgând dela adunările prescrie de a li-se ținea cu deosebire iarna atâtea prelegeri instructive și folositoare, cari de siguri vor fi și de caracter de a combate procesele, cu urmările lor păgubitoare.

Astfel tinerimea vea avea corul său, biblioteca sa. Prin reuniunea aceasta se poate pregăti terenul și pentru înființarea de reuniuni de temperanță, cari sunt de netăgăduită lipsă pentru poporul nostru.

Amintesc de încheiere cu mângăere, că eu în viața mea de das al am înființat trei astfel de Reuniuni cu statute aprobate, cari progresează din an în an, ieri timp de 10 ani conducerea la 4 reuniuni a fost în mâna mea, recte eu le-am fost inima, ceace amintesc numai pentru a nu mi-se contesta dreptul de a susține că conșc efectul binefăcător al lor din esperință și praxă. Și pentru a-mi înlesni rolul meu, la școală mi-am făcut bină proprie și prin reprezentățiunile ce le dedeam cu eevii școlale și cu membrii reuniunii junimeii« an de an, folosindu-se de piese morale mai mult localizate de mine, de tucmi-s'a ocasiunea de a arăta și viciile furtul, minciuna, învidia și beția, apoi luxul și învidia pe cum și pe cei ce le poartă în toată goliciunea lor.

4. Aceste vicii — cari sunt tot atâtea cauze ale proceselor — s'ar mai putea combate prin cârticele anume scrise pentru popor; prin combaterea lor în Dumineci și sârbători de pe amvon și prin dife-

rite tablouri, în cari să se vadă urmările beției, invidiei etc. ca într'o oglindă.

Deci cu deosebire noi învățătorii să ne facem datoria! căci știință fără carte, învingere fără luptă și câștig fără bucurie nu există!

I. Pampu.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 28 Ianuarie. Patriarhul sârb Bogdanovici a protestat la Wekerle în contra conținutului actului de acuză a procurorului din Agram în contra trădătorilor de patrie din Sârbia. În acest act de acuză se trage la îndoială existența bisericii sârbești, și a votului poporului sârb și biserica sârbească și clerul ei sunt numiți organe a propagandei trădării de patrie. Ministrul Wekerle a declarat că va ținea cont în răspunsul ce-l va da în dietă de protestul patriarhului.

Viena, 28 Ianuarie. Cercurile diplomatice consideră mobilizarea parțială a Bulgariei ca o măsură preventivă, care probabil a fost ordonată spre a exercita o presiune asupra negocierilor cu Turcia. Nimeni nu crede că Bulgaria ar voi cu tot dinadinsul un războiu, sau că Turcia ar voi să provoace un conflict armat, căci o înțelegere ar fi în interesul ambelor state. Puterile au sfătuit atât pe Turcia cât și pe Bulgaria să caute a aplana divergențele. Zilele trecute ambasadorul german din Constantinopol a recomandat cu insistență Porței să se înțeleagă cu Bulgaria. Cercurile diplomatice recunosc unanim că cererile Turciei întrec resursele financiare ale Bulgariei și e probabil că marile puteri vor face noi demersuri pe lângă Poartă ca să-și modereze pretențiunile.

Messina, 28 Ianuarie. Eri s'a resimțit un nou puternic cutremur de pământ, care a durat vre-o 5 secunde. Populațiunea este în mare agitație, deoarece zilnic se repetă cutremurele. Marea a fost eri deasemenea neliniștită, probabil din cauza unui cutremur de mare.

Constantinopol, 28 Ianuarie. Guvernul turcesc va adresa o notă puterilor, în care va arăta că afirmările Bulgariei, că Turcia vrea să ocupe anumite locuri de pe teritoriul bulgar, sunt nebazate.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Comitetul Reuniunii femeilor române din Brașov a publicat în preajma Sfințelor Sârbări ale Nașterii Domnului un apel pentru ajutorarea fetițelor sărace dela instituturile noastre de învățământ, la care On. Public românesc a răspuns cu cea mai mare bunăvoință, trimitându-ne cu deosebită prevenire obolul sau de binefacere.

Astfel rezultatul a fost destul de satisfăcător, obținându-se suma totală de 458 cor.

Destinațiunea acestei sume s'a făcut în următorul chip: S'au provăzută cu încălțăminte și îmbrăcăminte 30 de eleve sărace, dintre care 13 eleve ale școlilor noastre elementare, aparținând parohiei Sf. Treimi de pe Tocile, 11 eleve sărace, aparținând parohiei Sf. Neculae din Prund 3 fetițe sărace din Brașovul-vechiu, și 3 fetițe sărace din comuna Dârste. — Afară de aceste 30 de fetițe sărace au fost provăzute și 5 eleve sărace din Internatul Organizat cu îmbrăcăminte și încălțăminte necesară.

Distribuirea s'a făcut în mod solemn în ziua de Duminecă în 21 Decembrie, în sala cea mare a gimnaziului român, în ziua comemorativă a Sârbărei Ioan Popasu, fiind de față un public numeros...

Contribuțiile s'au făcut după cum urmează:

D-na Elena A. Popovici a provăzută pe spesele proprii 3 dintre aceste fetițe atât cu îmbrăcăminte cât și cu încălțăminte.

Grupul de Domnișoare: Marioara G. Dima, Marioara P. Dima, Nina Iasiievici și Lia G. Dima, au provăzută și au cusut pentru 4 din aceste fetițe îmbrăcăminte necesară.

Contribuirile în bani sunt: Reuniunea femeilor române cu sîma vetată de către Adunarea generală 150 cor.

Filiala Albina 50 cor.

D-nii și D-nele: Viima G. Popp, Ioan și Elena Sabadeanu, Helene M. Safrano, Ioan Lengher, Dr. Iulius Mureșianu c. și ri medic colonel în retr., N. N., Diamand, Steriu câte 10 coroane.

Prof. George Chelariu, Zoe Contescu câte 8 coroane.

Petru Pop, jude de trib. în pens. 6 cor.

Balașa Blebea, Catinca Pușcariu, Catinca Bărsanu, Virginia Vlaicu, Eugenia Dr. Vecerde, Ioan și Mitzi Cipu, Maria Burduloiu, Maria Precup, Elisabeta Pop câte 5 coroane.

Maria G. Dima, Zoe Damian, Dora Dr. Venter, Leontina Dr. Bunea, Parochul Vasile Meretiu, Elena I. Moldovanu, Filotea Budiu, Elena I. Pricu, Maria G. Savu, Paraschiva Eremia, Elena Dr. Mureșianu, Maria B. Baulescu, Maria D. Stinghe, Iosif Maximilian câte 4 cor.

Protopopul mil. Nicolae Fizeșianu, Dir. gimn. V. Onițiu și soția, Poixenia Iasișevici, Elena Căpățînă, Teodora Literat, Maria Medianu, Maria I. Cristan câte 3 cor.

Susana T. Popovici, Maria de Pruncul, Maria și Lazar Nastase, Văd. Maria Branisce, Maria Dușoiu, Maria D. Lupan, Sidonia Petrovici, Elvira Navrea, Emilia Aron, Ana Marica, Maria Ceortea, Lucreția Lupan, Reveica Gitan, Mar a N. Bădițoiu, Elena Brenciu, Marina Coliban, Paraschiva Bădițoiu, Paraschiva Olteanu, Maria Grecu, Elena Maximilian câte 2 coroane.

Reveica Chicomban, Maria Bărsan, Floarea Coeșca, Dobra Oprea câte 1 cor.

D-nii Comercianți frații Smay, frații Schultz Theiss și Marton, Király Lajos și Wezar Antal au făcut generoase daruri în natură, trimițându ne diferite stoffe de rochi și de bluze, care s'au folosit atât pentru elevele sărace cât și pentru Orfelinele Internatului Orfelinat.

Tuturor acestor marinimoși binefăcători, mai sus însemnați, le exprimăm în nume e Comitetului Reuniunii Femeilor Române cea mai desăvîșită și călduroasă mulțămită, asigurându-i că prin ajutorul făcut au alinat suferințele elevelor sărace lipsite de cea mai necesară îmbrăcăminte în zilele de frig și de iarna aprigă, încălzindu le tot odată și nimele lor de bucurie cu ocaziunea acestor sarbători înălțătoare.

Brașov, 5 Ianuarie 1909.

Maria B. Baulescu, președintă.

Cântece.

Căprioară surioară
Coboară din deal la vale
Și-mi paște codrul pe poale;
Paște poala codrului
Să-mi văz lunca Oitului,
Valea Topologului;
Și să-mi văz cogași cosind
Negustori la bălci trecând,
Negustori buceureșteni
Trec la bălci la Răureni;
Negustori din București
Trec la bălci la Cărbunești.

Frunză verde leuștean
Mă muncesc puică de-un an
Să fac pelinul zahar;
Dar zaharu-i tot zahar
Și pelinul-i tot amar
Și pelinul-i tot pelin
Și străinu-i tot străin.

Din >Ion Creangă<.

Glume.

— Ioane, când o veni cineva și o întreba de mine să zici că am plecat la țară.

— Prea bine.

— Un domn s' prezintă.

— Stăpânul meu nu e acasă; a plecat azi la țară.

— A plecat cu cucoana?

— Nu, a plecat numai cu mine.

— Dracu m'a pus să mă mut în strada asta retrasă.

— Ei, cum asta?

— Inchipuiește-ți vecine, că de azi dimineață n'am văzut trecând pe stradă decât un câne, un porc și acum pe dumneata!

Cugetări și Maxime.

In totdeauna va fi la fel; calul va duce povara, iar birjarul va căpăta bacșişul.

Mausét.

Cine își hrănește prea mult corpul își hrănește prea puțin spiritul.

Bailly.

Să ne asociem cu acei cari ne sunt egal.

La Fontaine.

MULTE ȘI DE TOATE.

Proces din cauza unei telegrame greșite.

Înainte tribunalei din Mineapolis (America) stau actele unui proces unic în felul său până în ziua de azi. El a fost înaintat de o femeie cu numele Manning, care pretinde ca societatea Western Union Telegraph să-i dea o despăgubire de 1160 dolari. Cazul e următorul:

D-l Manning, bărbatul acuzatoarei, e un mare prieten al ai oholului și cu toate căcălele frumoasei sale neveste, el nu s'a putut lăsa nici de rachiu. Lui Manning îi plăceau chefurile cu țigani și nu odată s'a întâmplat ca el să vie acasă și la ziua. Cu două luni înainte, d-na Manning a chemat la sine pe s'ra sa și pe alte rudeni, în fața cărora bărbatul ei a promis, că mai mult nu va mai bea și că va fi un soț bun și credincios. Numai cu mare greutate s'a putut el reținea două luni de zile, când, întalindu se cu ve hii tovarăș de chefuri, trei zile n'a mai venit acasă. Soția sa, în absența bărbatului, a trimis surorii sale următoarea telegramă: >Charles is drinking, come at once. (Carol iar b a, vino imediat.) Oficiul telegrafic însă a trimis următoarea telegramă: >Charles is dying, come at once. (Carol e în agonie, vino imediat.) Când s'ra d-nei Manning primi telegrama, ea telegrafă imediat în Chinton, Chicago și în Fali River ca și celelalte rudeni să plece la Mineapolis, ca să poată lua parte la înmormântarea lui Manning. Se poate închipui mirarea celor doi soți, când văzur pe toate rudeniile lor îmbrăcate în negru și cu fețe triste, cât și mirarea rudelor, cari în loc să-l vadă pe Manning în sicriu, l'au aflat în viață, bucurându-se de o sănătate perfectă.

Greșala s'a aflat imediat și d-na Manning a intentat proces oficiului telegrafic. Spesele de drum ale rudenilor, în suma de 160 dolari, a trebuit să le plătească d-na Manning, care, pe lângă această sumă mai cere o despăgubire de 1000 dolari pentru incurcătura aceasta. Bucuria d lui Manning însă nu se poate descrie. Mulțămită acestei întâmplări, el a scăpat necălit de rudeniile sale și trage nădejde că din mii de dolari, ce o va primi soția sa, o să capete și el ceva, ca să poată bea mai departe.

Inelul de logodnă scos din uz.

În Paris, orașul modelor, unde se fac atâtea schimbări, s'a început o mișcare dușmană regelui tuturor inelelor, inelului de logodnă. Parizii n'au zis decât, că inelul simplu de aur nu e la locul lui între celelalte inele cu pietrii scumpe strălucitoare. Ei vreau să înlocuiască inelul de logodnă cu un alt inel, de platină, care jur împrejur să fie împodobit cu pietrii scumpe. Pe marginea îngustă a acestui inel e gravat cu s'mne cât se poate mai mici datul cununii. Și nu numai că damele nu mai vreau să poarte inelul de logodnă, dar el opresc și pe bărbații lor să-l mai poarte.

Reclame pe monumentele din cimitir.

Multe se aud în lumea mare, dar ca cineva să-și facă reclamă și în cimitir, de așa ceva încă nu s'a auzit până acum. Și aceasta, ca cele mai multe, s'a întâmplat tot în America, țara minunilor. Într'un cimitir din New York se poate ceti pe un monument următoarea inscripție: >Sub această piatră va odhni odată James Bolton; el n'a murit încă, ci și acum își conduce vechi și vestita lui prăvălie de ghete l. Bolton & Comp care se află pe XV. Avenue, în edinciul ce poartă numărul 57. Nu departe de acest monument este un altul cu o inscripție și mai interesantă: >Aici odhnește John Smith... care și-a pus capăt vieții impu cându se cu un revolver >Colt. Revolverul >Colt e cea mai potrivita și mai bună armă pentru toți cei ce vor să se sinucidă. Pareții caselor, coperișurile și toate locurile libere sunt

folosite pentru reclame. Acum însă se vede că nu mai au Americanii loc pentru reclamele lor și au ajuns să le pună și în cimitir. Când nici acolo nu vor mai avea loc, cine știe ce le vor mai veni prin cap?

O înrudire cam incurcată.

Un German din New-York a scris unui prețin al său din Europa următoarele: >Înainte cu doi ani am luat de soție pe o văduvă, care avea și o fică mașteră. După câțva timp tatăl meu a luat în căsătorie pe fică mea mașteră. Femeia mea a-adară a devenit soacra tatălui meu, cu toate că ea e nora lui. Eu sunt socrul tatălui meu, fiindcă el a luat de nevastă pe fică mea. Fiica mașteră a soției mele, așadară și fică mea a devenit totodată și mama mea mașteră. Mama mea mașteră, cu alte cuvinte fică mea mașteră, are acum și un copil. Copilul acesta mi-e frate fiindcă el e copilul tatălui meu și al mamei mele mașteră, dar totodată el este fiul ficei mașteră a soției mele, va să zică soția mea și este bunică iar eu îi sunt bunici fratelui meu. Înrudirea aceasta va deveni și mai incurcată când fratele meu, adevă nepotul meu, va avea și el copii. Atunci eu ași deveni străbunul copiilor fratelui meu.

Luptele mai însemnate din evul nou.

Un oarecare Dr. Bodart, într'o scriere a sa, se ocupă cu cele mai mari lupte din evul nou, cari lupte au adus cu sine mari schimbări în istoria omenirii. Cea mai mare luptă din evul nou e cea dela Lipsca (în Octomvrie 1813, unde trupele aliate au învins pe Napoleon, nimicind puterea lui). 500,000 oameni au stat față în față în această luptă, dintre cari 140,000 au rămas pe câmpul de luptă. În cei din urmă o sută de ani luptele mai însemnate au fost următoarele (numărul prim indică locul, al 2-lea anul, al 3-lea numărul luptătorilor și al 4-lea numărul celor căzuți):

Le Mans	1871	100,000	30,000
Berezina	1812	120,000	30,000
Wörth	1870	123,000	31,000
Gravelotte	1870	300,000	33,000
Solferino	1850	273,000	39,000
Aspern	1809	148,000	48,000
Eplan	1807	158,000	49,000
Plevna	1877	163,000	50,000
Dresda	1813	300,000	50,000
Königgrätz	1866	435,000	54,000
Sabo	1905	355,000	63,000
Wagram	1809	290,000	63,000
Waterloo	1815	192,000	65,000
Borodino	1812	246,000	80,000
Sedan	1879	320,000	122,000
Mukden	1905	624,000	138,000

E interesant a se ști că din toate aceste lupte mai multe tunuri au pierdut Francezii în lupta dela Sedan și adevă 419, cari formau 80% din suma totală a tunurilor. Mai puține au pierdut Austriacii în lupta dela Königgrätz (187, adevă 25%).

Pierderea tunurilor e mai mare în luptele navale. Lângă Navarine adevă s'au scufundat 160 iar lângă Cezme 1900 tunuri s'au scufundat în mare. În opul său Dr. Bodart arată și numărul oficerilor căzuți în fiecare luptă. În această privință luptele ce le-a avut Napoleon le întrec pe toate celelalte. Dela 1805—1815 au murit sau au fost răniți 900 de generali, iar numărul oficerilor este de câteva mii. În lupta dela Sedan 86000 soldați francezi au fost făcuți prizonieri de către Germani. Cel mai mare asediu a fost cel dela Paris (1871) când 240,000 oameni au asediat Parisul. Viena a fost incunjurată în 1683 de 200,000 Turci. Tot așa și orașul Sevastopol, în războiul crimeic. Sub zidurile Port-Arturului au fost 140,000 Japonezi și sub ale Plevnei 120,000 Ruși. Asediul care a durat mai mult timp a fost cel dela Gibraltar, care a durat dela 9 August 1779 până la 21 Octomvrie 1782. Atunci s'a văzut că Gibraltarul nu poate fi cucerit. Asediul de a Sebastopol a durat 346, cel dela Port-Artur 221, dela Plevna 142 și al Parisului 131 de zile.

POȘTA REDACȚIUNEI.

D-lui Dumitru Bărsan, comerciant în Bereny. Cartea care o doriți o puteți procura prin Librăria Gazetei este >Carte de cetire și Gramatică maghiară<, B. de Schulerus-Popoviciu și costă 1 cor. plus 10 bani porto.

D-lui Nicolae Férv, din Gărboul-ung. Regretăm, dar nu vă putem da îndrumări pentru pregătirea mănăcărilor din soie. Dacă vre-unul din abonații noștri știe, e rugat pe această cale să vă îndrumeze.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Braniceanu.

Dela Librăria „Gazetei“

se pot procura

următoarele cărți literare dela scriitorii noștri de valoare:

Iosif St. O.: „Credințe“	150
Manolache Holda:	150
Iules Brun: „Moșneagul dela mune“	150
Livescu: Fiorea Marin	150
Lecca: „Poezi“	150
Popp Vasile: „Domnița viorică“	200
„Ris și plâns“	150
Fopovici „Aurel“: „Vorbe înțelepte“	150
Petrescu N. Petra: „Iliada“	150
Sudoveanu: „Somni“	150
„Dureri înăbușite“	200
„Crisma lui Moș Precup“	200
Alexandri: „Poesii“ (30 bani po to)	150
„Teatru“ I, II, III a.	150
„Proză“	150
Alexandrescu: „Versuri“	120
Bratescu: „Nuvele“	150
Bointineanu: „Poesii“	150
Negruti: „Proză“	150
Constanța Hudog: „Frumos“	150
Ispirescu „Basme“	150
Goran: „Taina a șasea“	150
Leca: „Tainele cerului“	150
Pann: „Povestea Vorbei“	150
Negoescu: „Fabule“	120
Livescu: „Nu se cuvine“	150
Jules Brun: „Moșnegul de la munte“ (roman)	150
Bărsan: „Popasuri vânător și“	150
Becescu: „Stătan cel mare“	Cor. —50
Coatu: „Din vatră țărănească“	150
Coșbuc: „Fire de tort“	200
„Povestea unei coroane de oțel“	150
„Săcontala“ Traducere liberă după Calidasa	50
„Cântec de vitejie“	100
Cușbă: „Povestiri din copilărie“	200
Curagiul: „Note și schițe“	200
Al. Florini: „Povești populare“	200
Iosif: „A fost odată“	100

Câte-va cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată — că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sange și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruincinat sistemul nervos și puterea spiritală. E timpul suprem ca aceste stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cine-va care să dea tinerimii desigur binevoitoare, sinceră și amănușă în tot ce privește viața sexuală, trebuie să fie cine-va ardu a omenii să-și încrea înțețe fara teamă, fără sfială și cu încredere necesarie lor secrete. Dar nu în deajuns însă a destăna aceste necazuri și a cui, și trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vietei sfaturi bune sexuale și știe a jut și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înțeca existența boalelor secrete.

De e chemare atât de măreață și pentru a est scope institutul renumit în toată țara al D-rului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) desigur asupra viciilor sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curată, nervii i-se înțăresc, tot organismul i se eliberază de materiile de boală, chinurile sufletești i se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor d'înălțim dr. PALOCZ vindea deja de ani de zile repede și radical cu metodel lui proprii de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranel sifilitice, boatele de țev bășivă, nervi și șira spinăriei, început l și d confusie a minții, urmările onanieirilor ale sifilisului, erecțiunile de patimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămăturul, boatele de sânge, de piele și toate boatele o ganelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea-ce privește cură departarea nu este piedică, oăci dacă cine-va, din ori-ce cauza n'ar putea veni în p-soană, atunci cu plăcere i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlăun numai marca de răspuns). Limba romană se vorbește perfect. După încheierea cură epistolare se ard, ori la porință se retrimit, fie căruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a m. până la 5 ore p. m., (Duminea până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital pscianst, Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10

Med. univ.
Dr. Friedrich Filtsch
operator,
Secundar la Spitalul de ochi al Statului. Specialist în boale de ochi și Dinți, își începe practica în
Strada Vămei Nr. 31,
(lângă Cafeneaua Transilvania).
(462,3-3)

De închiriat.
Vis-à-vis de școala civilă din Hfalu se află de închiriat o **prăvălie mare** aflătoare cu stelagiuri bune, lângă prăvălie se mai află și magazine și pivniță.
La dorință se poate închiria chiar și odăi bune de locuit.
Doritori binevoiască a se adresa la d-l **Aldia G. Aldia**, Hfalu Nr. 1889.
(451,2-2)

Pilule purgative zaharisite
ale lui
Philipp Neustein.
(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)
Sunt a se pref-ra preparat-lor similare în toată pr viața. Aceste pilule nu conțin substanțe stricăcioase. Se folosesc cu cel mai mare efect la boale de pân-tece sunt ușor purgative, curăță sângele. Foarte folositoare și nevătămătoare la
Constipații,
care este cauza multor boale. Zaharisite le iau bucuros și copii.
O cutie cu 15 Pilule costă numai 30 b. 1 Sul cu 8 cutii care conțin 120 Pilule costă numai 2 cor.
La trimiterea prețului de 2 cor. 45 bani se expediază 1 Sul franco.
Atențiune! A se feri de imitații. Să se ceară Pilule purgative ale lui Philipp Neustein. Veritabile numai când cutia este provăzută cu instrucție și cu marca protocolată de seut, cu tipar roșu și negru Sf. Leopold și subscrierea „Philipp Neustein, farmacie”. Invățătoarele scutite de tribunalul comercial sunt subsemnate cu firma noastră
Farmacia Philipp Neustein
la „Sf. Leopold”, WIEN I Plankengasse 6.
Se capătă în toate farmaciile.

„SANITAS“
Bae de aburi și aer cald în odaie.
Cu aparatul de bae de aburi
„SANITAS“
poate fie-care în 5 minute în ori-ce odaie prepara o
Bae de aburi
sau
de aer cald
pentru 5 bani.
Curățenie absolută! Nici un atom de aburi nu se respân-dește prin odaie. Aparatul se poate cu ușur-ință desface și păstra.
Băile de aburi și aer cald
sunt cele mai bune pentru boale de reumatism și ischias. (469,1-2)
Aparatul se poate vedea în decurs de 3 zile în „Hotel Europa”, Parterre 32, fără a fi obligat a cumpăra.
Baile luate în cabi-netul
„SANITAS“
fac minuni
la boale din răceală
foarte folositoare per-tru insomnie și ne-voșitate.
Cel mai iute și mi-sigur mijloc pentru des-grășare.
Mil de scrisori de recunoștință.
Pentru cei sănătoși este o necesitate pentru cei bolnavi o vindecare.

Institut indigen. Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
din Sibiu
intemeiată la anul 1868
in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:
contra pericolului de incendiu și exploziune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.
asupra vieții omului
in toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, as gurări de copii, de studiu, de zestre, rente pe viață întregă etc. etc.
Asigurări populare fără cercetare medicală.
Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.
Valori asigurate contra incendiului: **95,816.412 cor.** Capital asigurat asupra vieții: **9,882.454 coroane.**
Dela întemeiere institutul a solvit:
pentru despăg. de incendii **4.484.278-83 c.**, pt. capitale asig. pe viață **4.028.113-12 c.**
Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 etapiul I. curtea I, și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare, precum și de la subagenții din toate comunele mai mari.

Prima cărbuni de peatră lucii.
5500 Calorii, numai 6, 5-10% cenușe fără miros.
Cel mai ieftin material de încălzit.
FRANCO
in saci plombați, transportat în casă K 3-60 per 100 Klgr. Vagon complet mai ieftin.
Praf de cărbuni. Fabric și Nuss ori și ce cantitate primește
Karl Neustädter,
Brașov, Blumena Str Fântânei nr. 13
Telefon 185.
(456,2-6)

Încălțăminte de tat felne
GHETE
original americane pentru Dame, Domn și Copii
Papuci albi de atlas. Cisme de lucru. Ghete cu șinoare.
Papuci albi. Cisme Halina. Ghete cu nasturi.
Papuci de dans. Cisme de vânat. Ghete cu zug.
Papuci de gimnastică. Cisme de călărit. Ghete de voi jiu.
Papuci călduroși. Gamasse. Pantofo de casa.
Papuci de postav. Galeci.
pentru Dame, Domni și Copii.
Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment
Fa-on modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.
Strada Vămei nr. 36, (vis-à-vis de Cafeneaua Transilvania).

Subscrisul are onoarea a aduce la cunoștința Onoratului public, că după-ce am absolvat Școala industrială și am depus examenul de măestru zidar primesc ori și ce lucrare de
zidărie, edificii mari,
fac devizuri și planuri în toate trei limbile țării.
Apelând la sprijinul Onor. public semnez cu toată stoma
IOAN CRĂCIUN,
măestru-zidar. Brașov, Strada Balților Nr 4,
(474,1-3). (Forrás-utca).

Antreprize de pompe funebre
E. Tutsek.
Brașov, Strada Porții Nr. 3.
vis-à-vis de Băcănă Stéua Roșie.
Recomandă Onor. public la casuri de moarte, asedămintul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, arăt sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot că-păta cu prețuri ieftine.
Comisioane și depou de sieriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena
Fabricarea proprie a tuturor sieriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.
Depou de curuzi pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.
Reprezentanțe de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru venet, pentru copii, precum și scuturi.
Comandă întregi se execută prompt și ieftin, sau asupra și transporturi de morți în străinătate.
La cazuri de moarte a se adresa în
E. Tutsek.
61-

Ce?... Tata a permis, sunt doar **tuburi de cigarette**
„Jacobi-Antinicotin“.

Surprinzătoare plă-cuți! Ele-care cu-tie conține o carte vrăjita interesantă
Atențiune! Veritabil numai în cutii de țigare cu numele „JACOBI“.